

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

NAŠ DOM

LIST ZA LJUDSKO PROSVETO

LETNIK XIX

APRIL 1927

»Naš dom« izhaja 1. v mesecu. Naročnina za vse leto 20 Din (za naročnike »Slov. Gospodarja« 15 Din), za Italijo 16 lir, za Avstrijo 3½ Š.

MLADA PISMA.

Sv. Anton v Slov. goricah — Smolinci: Gospod župan Valentin Kavčič zelo pohvalno piše o našem listu. Hvala bo človeku dobro de, posebno še od takega moža. »Mi v Prlekiji bomo pa skrbeli, da se bo spravil »Naš dom« v vsako revno bajto; saj za tako malenkosten denar je tak list skoraj zastoj.« — Res je! Prlekija in Pohorje sta od nekdaj imela »Naš dom« za svoj list. Prleki so sploh pridni. Pri Sv. Antonu imajo marljivo mladeniško in deklško Marijino družbo, bralno društvo, tamburaški zbor, ki zna prav lepo brenkati. Celo narodni dom snujejo, večjega kot v Mariboru. Prav je! Le pokažite se! Ej, po pirhe in klobase pa bi urednik prav rad prišel. Tako prijaznega vabila uredniku še nihče ni poslal. Se »Naš dom« se bo zredil, če jih bo urednik kaj res dobil. — Vsem bralcem pošilja g. Kavčič vesele pozdrave! Mi pa njemu. Bog ga živi in Antonjevsčane z njim!

Št. Andraž pri Velenju: Franc Tajnšek poroča nekaj misli, ki bi jih bilo dobro uvaževati: Jedro vsakega prosvetnega društva je knjižnica. Društvo brez knjižnice je mrtvo društvo. Zato je treba, da ima društvo v svoji knjižnici knjige vsakovrstne vsebine, da lahko nudi svojim članom raznovrstnega berila. Toda eno napako imajo društvene knjižnice: trpijo na pomanjkanju strokovnih knjig. Marsikatero društvo mnogo žrtvuje za leposlovne knjige in liste, na strokovne pa čisto pozabi. Pomisliti je treba, da je v naših društvih organizirana povečini kmetška mladina. Zato je dolžnost vsakega društva, da nudi svojim članom tudi dovolj strokovne izobrazbe. Društvo, ki skrbi samo za zabavno berilo, za strokovno pa nič, še ne zasluži imena prosvetno društvo. Zato pa: vsako društvo naj nudi svojim članom poleg leposlovne tudi strokovno izobrazbo. Če bodo društva to storila, se bo marsikaj v gospodarskem oziru obrnilo na boljše in ponosna lahko bodo na svoj uspeh.

Ponikva: Julika Siter pozdravlja vsa vneta dekleta. Oj, zdaj pa ne bo več zaspana Ponikva! Julika piše, da jih je 60 deklet v zvezi, pa šele 4 mesece jo imajo. (Koliko pa »Našega doma«, hm?) Č. g. kaplan jih vodi, da imajo prav pridno sestanke z lepo vsebino. Zares, pomlad je zavela po štajerskih goricah; tudi »Naš dom« jo čuti. Živele »Dekliške zveze«!

Slap ob Idriji na Gorškem: Igu. Pisk v Pečinah: Letošnji »Naš dom« je veliko boljši od lanskega, vendar »Našega čolnčiča« (ki ga izdaja Prosvetna zveza v Gorici) ne doseže, in je dražji! Pozna se mu, da ima novega urednika. Povest o »Klobuku g. župnika« je zares lepa, zdi se mi pa odveč naslovov k posameznim poglavjem. Skoda po nepotrebnem tratiti papir! Povest »Tatje« bi bilo najbolje, da bi jo bili kar nadaljevali v listu, tako, da bi imeli vsi naročniki celotno povest, ker drugače je povest brez konca — brez vrednosti. Dajte jo nadaljevati, ako je ne bode tiskali posebej; v tem slučaju me prišteвайте za naročnika. Drugače pa je list lep, samo obširnejši da bi bil in pa še več naj bi se v njem oglasili fantje pa dekleta. (Bog Vam plačaj lepo besedo! Radi »Tatov« pa je križ, ker je letos preurejeni »Naš dom« dobil več kot polovico novih naročnikov, ki začetka povesti niso čitali in zanje nadaljevanje nima smisla. List bi silno radi izdajali na 32 straneh, kajti verjemite, da je tudi uredniku lažje, če ne mora pri vsakem daljšem dopisu trepetati, kako ga bo prerezal; toda žal nimamo dovolj podpornikov kakor jih imajo drugi listi v Ljubljani. Glede naročnine je popolnoma prav.

Hajdina: Cecilija Mikič pravi, da je tudi brez nagrade vredno reševati uganke. Prav pravil! »Naš dom je pa letos zelo lep«, tako nas hvali, da bo blezozeleni »Naš dom« res še ves rdeč postal.

Št. Ilj pri Velenju: Šentilska dekleta pa niso kar tako! Ali veste, kaj nam pišejo? Kakšna da so pota k »Našemu domu« . . . Ali veste, kakšna so? Štiri so: pot srčnosti in poguma, pot ponižnosti, pot veselja in dobre volje in pot sloge in sestrskje ljubezni. In katera je najboljši? — Kar po vseh štirih, dekleta! Korajžno za »Naš dom«, srčno pišite vanj! Res, ne smete zahtevati, da bi drobni »Naš dom« kar Vašega dopisa en cel kilometer objavil. Zato le ponižno! Zdaj pa imate še posebno poglavje: »Mlada gospodinja.« (Ko bi dekleta vedela, kaka imenitna in častita gospodinja jim piše nasvete! Pa se niti še ena ni odzvala, da bi bila kaj vprašala ali povedala svoje želje!) — Še nekaj pametnega vedo šentilska dekleta. Dom je lep le, če ima slike. Tudi »Naš dom« tako. Društva naj bi mu pošiljala slike, da jih objavi. To bi sicer nekaj veljalo, pa nič zato. Dobra volja zmora vse. (To so Vam šentilska dekleta, da jih je človek kar vesel!)

Tončka iz Poljčan je poslala pismo s pravo velikonočno vsebino. Ni obljubila uredniku pirhov in klobas, kakor so to storili vrlj Antonjevsčani; poslala pa je devet novih naročnikov. Bog jo živi!

Janez Grišnikov (ali je iz Poljčan?) piše: »Naš dom« mi prav ugaja. Vsebinsa vsestranska in lahko razumljiva. Če bo v tej smeri nadaljeval, bo postal najpriljubljenejši list slovenskih fantov in deklet. Prvo je treba skrbeti Vam urednik, mi pa čitatelji, da se bo list razširil in našel sprejem v sleherni slovenski hiši. »Naš dom«, tako pisan kot je sedaj, smo potrebovali tembolj, ker politični listi nas malo vzgajajo in ne pišejo za mlada srca, ker premnogokrat sledijo načinu nasprotnih strank in časopisov.

Mežica pri Prevaljah — Anton Švikart, rudar, ganljivo pravi: »Pišem zelo slabo in nerazložno, ker imam pretežno roko. Smo pač rudarji, ki nismo za drugo, kakor da kamenje tolčemo. Z Bogom!« Vidite, kmetski fantje, po nezdravem delu čita »Naš dom« in še celo piše!

Dobrna — Zavrh, R. Legvart sporoča, da ima z ugankami mnogo veselja, tudi povest mu zelo ugaja. Vaše pismo smo dali tudi g. Hrastelju, da ga je bral.

Sv. Jedert nad Laškim: Kristina Mačkošek iz Breznega je menda res prva, ki se je po dolgem spet oglasila od Sv. Jederti. Ali so tam zelo zaspana dekleta? Ali pa le za »Naš dom« ne marajo?

Kladje pri Blanci — Fr. Jug je sprožil te-le pametne misli: 1. »Naš dom« naj bi izhajal na 32 straneh. 2. Na naslovni strani, kjer je prazen prostor, naj bi bila kaka slika. — Kaj pravite drugi? (I, urednik bi bil sam najbolj vesel, če bi imel list 32 strani. Bi vsaj ne moral toliko lepih dopisov odlagati ali krajšati! Natihoma bom povedal, da imam upanje, da bo morda že jeseni izpolnjena srčna želja, da se list razširi na 32 strani. Stvar bi bila čisto lahka: treba 2000 novih naročnikov, pa nam bo tiskarna za isto ceno tiskala list na 32 straneh. — Kaj pa glede slike na naslovni strani? Ali jo tudi drugi želite? Kako pa?)

Velika Nedelja: B. M. piše pismo, ki vse diha pomlad in novo življenje — in vse je prošnja božjemu Solncu, da zaseje tudi v naša srca božja semena, da bodo zreli fantje in dekleta v vztrajno delo.

Sv. Jurij ob Ščavnici — Orlica: Kako lepo je bilo, ko sta si 16. februarja podala roke za večno zvezo predsednik »Orla« Fr. Plavec in predsednica »Orlic« Lizika Cagran! Oba sta bila vneta in navdušena orlovska delavca. (Tudi »Naš dom« jima kliče: Bog živi!)

Studenice pri Poljčanah — Frančiška: Čez 25 let smo že imeli bralno društvo, zdaj smo ga prekrstili v »Prosvetno društvo Slomšek«. Preč. g. duhovni voditelj so nam predavali o zgodovini Slovencev in krščanstva. Pa še drugi govori so bili. »Dekliška zveza« je imela še posebej 5 sestankov; vsi se shajamo pri dobrotljivih č. s. magdalenkah. Letošnjo zimo smo izgubili tri pridne članice: Anici Kodrič je dal Bog milost, da se je odločila in vstopila k magdalenkam; njena sestra Trezika je prevzela dom in se poročila s Fr. Bračičem; na gostiji so gostje nabrali 100 Din za Dijaško semenišče v Mariboru. Tretja je bila Angela Kitek, ki se je poročila s posestnikom Jak. Lepejem. Tudi na njeni gostiji so svatje nabrali 110 Din za uboge študente. — Vsem trem naj da Bog obilo milosti!

Tonča iz Poljčan gleda v svojem lepem pismu »Naš dom« z dekliskim vrteem; kako sta ga z Miciko Črčkovo sanjali: dekleta so prihajala in si v svojem »Domu« gradile gredice, sejale, zalivale. In sadovi? Micika je tak prelep sad dekliskih gred, in z njo toliko dekliskih značajev. Bog pa je blagoslavljal. »Ali si videla, sestra, sejavca, ko stopa s sevnico po razorani njivi, ter se je in giblje z ustnicami? Moli in prosi blagoslova. Poškropimo tudi me seme z blagoslovljeno vodo in vinom, pri obhajilni mizi ga zajmimo!« — Gledam ta »mlada pisma« in se mi zdi, da je nova pomlad v dekliskih gredah. — »Iz srca naj se vtihotapi na ustnice tiha molitev za našo mladino in za naše prosvetne delavce!«

Sv. Jurij ob Ščavnici — Orlica: Ves današnji svet je nesrečen, ker boleha na srcu: brezsrčen, sebičen je. Zato je tako zelo potrebno, da si vzgajamo srce. Sebičnost je danes celo v družinah; moderne matere hitijo po zabavah, otroke pa spravljajo prej ko mogoče v zavode in raznim vzgojiteljicam in pestunjam v roke. Sebično je razmerje med možem in ženo tudi med preprostim ljudstvom. Možu, ki težko pridela kruh, je žena le gospodinja; otrok ni samo ljubljencek, temveč nov lačen kljunček, pozneje pa pomagač. — Iz sebičnosti je surovost in robotost, z njo pijanost. Surovo je občevanje med fanti in dekleti; pokvarila jih je vojna. Brezsrčno je razmerje med posli in gospodarjem; nekdanj so prištevati posle k družini, iste pravice so jim dajali, posli pa so tudi vestno vršili svoje dolžnosti. — Vidite, zato je potrebna vzgoja srca! Neki kardinal nam slika vzornega moža tako-le: »Nič oduren, nič razdražljiv, sploh nič ni na njem, kar bi bližnjega žalilo. Vsakomur je ljubezniv; človeka, ki mu njegove ljubeznivosti ne vračuje, je pomiluje in ga milo sodi.« (Kaj, ko bi naši fantje bili takšni?) — Mnogi zakrivajo svojo surovost z zunanjo vljudnostjo, ki je slabša od neprikupljive besede. To so ljudje po modi. — Vzgjati srce treba že pri otroku. Vljubiti mora vse lepo in dobro. To - isto ljubezen treba gojiti tudi pri odraslih, najbolj pri dekletih, ki jim je srce najbolj dovzetno za vse lepo in dobro. Poglejmo staro narodno nošo! Ali ni lepša kakor tista moda, trikrat nova vsako leto, ki so jo izmišljujejo v Parizu in ki pristaja pač morda velikim mestom, ne pa našim blatnim cestam? — Ali niso stare kmečke hiše, ki tvorijo z vsemi poslopji lepo enoto, mnogo lepše kakor novomodne? Isto je z opravo po naših hišah. In cvetlice! Gojimo ljubezen do naše domače slovenske lepote in pustimo mestno modo povsod! (Ali cvetlica lepah misli naša »Orlica«? Tako pridna je bila in napisala 9 strani velike pole, na katerih razpravlja te misli. Zal, da je list zaenkrat še predroben, zato sem Vam njen članek tako skrčil. Če pa rabijo pri kaki dekliski zvezi to predavanje, ga jim pa prepisemo; seveda če pisateljica dovolji. — Ur.)

Fantje in dekleta! Čeprav sem danes kaj pristrigel, se me nič ne bojte! Dopisujte, da bo življenje v »Našem domu«!

Ribnica na Pohorju — Planinc: Fantu Slovenskih goric! Tebi pišem, fant nižin. Pridi gor k nam, kjer še domuje vitkotela srna in divji petelin! Lepe srenje so položene po hribih. Mračni gozdovi, prijazno ljudstvo je pri nas. »Kako lepo je tukaj«, bi rekel ti, »kako dobro Vam je, ker Vam ni treba lesa tako drago kupovati.« Potem bi videl leseno hišico visoko v strmini; kajne, tu bi vzdihnil: »Bog me varuj, da bi se mi ne bilo treba ubijati po takih strminah. Tukaj še naslikan nočem biti.« — Glej, prej si hvalil, zdaj pa tako govoriš. Tu pa gredo najine misli narazen. In zakaj? Ljubiva pač vsak svojo domačo grudo. Tebi so prirastli k srcu zeleni vinogradi in širna polja, meni pa hribi in gozdovi. Teško je delo v naših hribih, ali pri nas je zdrav rod. Naši fantje niso vneti za tiste pretepe in za krokanje; vasovanje ali plačevanje za sprejem v fantovsko družino so nam neznane reči. Korajže nam pa ne manjka. Korenjaki smo, ali orožnikom ne delamo potov in staršem ne žalosti. Zabití tudi nismo; mnogo dobrih časopisov je po naših pohorskih hišah. (To je zdravo, fantovsko pismo, da iz njega kar poje postavni pohorski fant. Še kaj takih. — Ur.)

Odgovor »Tončki iz Poljčan«. Stari domači reki so dokaj resnični: Če mucki stopiš na rep, se hitro oglasi; Ali ne, sestrica v Poljčanah? Po zimi enkrat mi je bilo dolg čas, pa še bolj se mi je zahotelo živahnega kramljanja z našimi brhkimi dekleti. Svignilo mi je pero preko belega papirčka, da je uščipnilo narahlo nekaj v gorkem zapečku sladko snivajočega. — O, kako mi je ugajalo, ko je že na prvi migljaj završalo in pokazalo svoj lepi obrazek. Ah, naša slovenska dekleta, ta pa znajo! Koliko znajo pripovedovati in kako lepo! Le za začetek se težko odločijo. Če pa že pripovedujejo, pa ne morejo z lahka končati. Ko so pa mnogo lepega in vzpodbudnega povedale se jih pa poloti ona nepotrebná bojazen, ki marsikateri vzame ves ogum; bojijo se tiste »pošasti«, ki se ji pravi »urednikov koš«. — Toda sestrice, nič strahu; čeprav ima ta »zver« precejšnje »žrelo«, se vendar marsikaj srečno mimo izmuzne. Isti strah je tudi meni tu in tam »lase privzdigoval«; toda, ko sem prvič s svojim dopisom srečno »prirajžala« v »obljubljeno papirnato deželico«, mi je ta čast in sreča pregnala ves strah in zdaj vsakokrat vdano v »voljo urednikovo« pričakujem, kdaj vidim svoje misli prikovane s »črnim na belo«. Hm, kaj pišeš Ti Tončka! Da bi me v zadregu spravila od strani g. urednika! Ah, veš, g. urednik je dober mož, ima potrpljenja en koš z ženskami; najbrž slutí, da v žensko zamero priti ni baš prijetna reč. Zato se ga jaz prav nič ne bojim. Ha, ha! Ti se mi smeješ od gorke peči! Prav, saj sem zelo vesela Tvojeга porednega smeha; smejem se pa tudi jaz, ker sem te urno spravila s toplega zapečka. Na pomladnem solncu si srčece ogrevaj in vse, kar Ti bo gorko deklško srce narekovalo, pridno beleži v »Našem domu«. Vsi Te bomo veselí in s Teboj radi kramljali. Pa tudi ve druge, toliko vas je — vse pridite; vigrad naj vas pripelje v naš krog; ljubko kot sestre se bomo razgovarjale tako, da se bomo včasih smejale, včasih resno govorile — vselej pa radovala mlade življenske moči in kreposti. Do zopetnega srečanja v »Našem domu« iskreno pozdravljena Ti, Tončka iz Poljčan, in vse druge, ki ste se skromnim mojim vrtcim odzvale! — Dekle iz ptujske okolice.

IZOBRAŽEVALNI IN ORGANIZATORIČNI TEČAJ ZA DEKLŠKE ZVEZE dne 25. in 25. januarja v Ptujju se je vršil z lepimi uspehi. Udeleženk je bilo do 120. Veliko zanimanje za tečaj so gojile članice deklških zvez celega ptujskega okraja, pa tudi dekleta iz župnij, kjer še nimajo Deklške zveze; vrnile so se s prepričanjem, da morajo v kratkem ustanoviti D. Z., ker je najprimernejša deklška organizacija za naše razmere. Splošno so pa spoznale, da je skrajni čas, ostreti se vseh modernističnih nelepkih razvad in se oprijeti po svoji stanovski izobrazbi zopet lepih starih slovenskih običajev. Sklenile so z vsemi močmi podpirati in razširjati katoliški tisk. Obsodile so razkošje in nečimernost v obleki in se odločile, gojiti lepe narodne noše in staro slovensko preprošnost. Z vsó ljubeznijo hočejo skrbeti za one, ki jih tira nemila usoda proč od doma v tuji svet, pogostoma v nesrečo. Hočejo, da se razširi dobrotelost. Da pa se smoteno podpre gibanje za treznost našega ljudstva, se bo priredil ob prvi ugodni priliki strokovni tečaj, da se naša ženska mladež pouči o pogubonosnem vplivu alkohola in o napravi brezalkoholnih pijač. Da so se pa tečajnice razišle z najboljšimi utisi, je dokaz, da se hočemo zopet sniti o priliki deklškega tabora za dekleta ptujskega okraja, ki se bo vršil v poletnem času. — Okrajni odbor DZ za ptujski okraj.

Mala Nedelja — Deklška zveza: Krasno uspeli deklški tabor pri Mali Nedelji pričá, da lani nismo spale. Letos se tudi gibljemo. Dozdaj nam je manjkal primeren prostor. Pred kratkim pa smo na naše veliko veselje dobili dovoljenje, da smemo uporabljati šolsko sobo prvega razreda. Bolj prosto se zdaj le gibljemo kakor prej v župnišču v družinski sobi. Lansko leto meseca septembra je naša zveza zopet obnovila posvetitev božjemu Srcu. Pri ranem sv. opravilu je bil govor o pomenu posvetitve in skupno sv. obhajilo članic. Popoldne smo slovesno obnovile posvetitev. Nato se je vršila v šoli zunanja proslava te pomenljive obletnice. Sestanke imamo po zimi vsak mesec. Posebno obiskan je bil februarSKI. Priredile smo namreč misijonsko prireditev, ki pa, upamo, ni bila zadnja. V misijonski igri »Lakota v črni deželi« smo pokazale občinstvu, kaj trpijo misijonarji in črni spreobrnjenici v daljni Afriki. Led je prebit. Za misijone so darovali gledalci prostovoljno 87.75 Din. Obisk je bil jako številen. Tajnica je našela 200 oseb. Tudi sestanek 19. marca je bil dobro obiskan. Priredili smo ga na čast očetom. Zaele smo ga s pesmijo, govorile o obleki, o bratih in sestrah, kako sadjarimo in o očetu; z dvema deklamacijama in igrico »Poboljšana trmoglavka« smo ga poživile.

NAŠ DOM

Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike. Slomšek.

NARODNA NOŠA V LAŠKEM OKRAJU.¹⁾

Dr. Fr. Kotnik.

(Zakaj ima »Naš dom« take-le članke? — Vidite! Po vseh prosvetnih shodih, tečajih, govorih oznanjujemo, da se treba otresti mestne navlake, mestne mode; da je treba znova vzljubiti, kar je domače, kar je naše in kmetsko. Med najlepšim, kar imamo Slovenci, je naša kmetska, domača noša. Bodi Bogu potoženo! narodna noša nič več ni v čišlih. Poglejte po vaseh može in fante! Ali se ne nosijo že prav tako kakor mestni škrici? Sram jih je kmetske obleke. Poglejte pa šele žene in dekleta! Vse bi bile rade kakor frajlice. — No, vse že ne! Čitateljice »Našega doma« že ne! — Danes smo že tako daleč, da smo pozabili, kaka je slovenska kmetska noša. Če bi vi videli srbske kmete! Tisti za nič na svetu ne bi pustili svoje narodne noše. Norčevali se bi iz tistega, ki bi se izneveril domači noši. — Vidite, zato, da boste spoznali, kako so se dobri naši dedi oblačili, zato čitajte članke, ki jih piše o stari noši g. dr. Kotnik, profesor v Ptujju; on med nami najbolj pozna staro nošo. Lani je že opisoval v »N. d.« narodne noše, letos jih bo še za druge štajerske kraje. Vsled teh opisov je prišel »Naš dom« do ugleda in veljave celo pri imenitnih in učenih profesorjih. — Ur.)

Za vsak dan so nosile ženske navadne rokavce, »na mojdrček« narejeno široko krilo iz barvanega domačega platna. Čez životek so imele rdeč ali rožnat robec, ki so ga spredaj lepo križem vezale in vza-
daj zavozlale. Ta prsni robec je bil narejen iz rute. Konce so odrezale in na drugem kraju pridjale. Počesane so bile na prečko z dvema kitama. Srajc niso nosile. Ta noša je pred približno 30 leti nehala. (Sv. Jedert.)

Praznična obleka: (Sv. Rupert, Sv. Jedert.) Krilo je bilo na pol volнено, na pol svileno, živo rumene, temnordeče, temnorjave barve, ali pa črno in rožasto. Na živorumenih krilih je bil baržunast trak. Segalo je do gležnjev. Pod modrcem, ki je bil iz istega blaga, je bilo drobno nabrano. Modrc se je zapenjal spredaj s kaveljčki (haftelni). Rokavci so imeli dolge rokave, ki so se zapenjali v zapestju, okoli vraztu so bili nabrani v »krajzelček«. Nekaterे starejše ženske so nosile »prislc« (Brüstel) s trakovi, navrh črn špenzer, na zapestju so bile pa drobne čipke z rdečim robom. Črez špenzer in krilo so nosile črn svilen predpasnik s pisanim krajčkom in pamukove čipke. Premožnejše so nosile avbe in čez nje še tilaste peče. V tem slučaju avba ni imela trakov. Sprednje dele peče so potezale skozi kovinast obroč (zlasti neveste) in so jih »hudo imenitno« polagale črez prsi. Nekaterе so devale vogle križema. V enem voglu je bila na peči »roža«, ki je imela uvezene razne cvetlice. Avbe so bile skoraj enake gorenjskim, na proščelju in ob straneh so bile s srebrom vdelane.²⁾ Druge ženske so nosile

¹⁾ Po poročilu g. Irme Scheligove, ravnateljice mešč. šole v Ptujju, ki je poizvedovala pri 70 let stari Kurnici v Govcah, pri Paherjevi, Dornikovi in Pikhnovi.

²⁾ Poročilo prof. Suherja v Ljubljani.

navadne bele perkalaste peče. Kar raste cvetlic na domačem vrtu, to je bilo tudi uvezeno. Vezenine so vezle posebne vezilje, najbolj znana je bila vezilja Marija Dornik pri Sv. Jederti. Gartroža, grozd, pšenični klas, nageljček, zvonček (tulpa) so bili stilizirani. Okoli peče je ozek, živ rob in tilaste čipke. Na rami je bila peča trdo škrobljena in položena v gube. Gub nikoli ni bilo preveč, čim več jih je imela, tem lepša je bila. Čez glavo pa je bila mehko položena.

Sčasoma so peče postajale vedno manjše, ostal je živi rob in tilaste čipke, vezenine so se tudi zmanjšale. Stara Dornica je umrla. Ni bilo več dobrih vezilj. In še manjše so postajale, rože vedno manjše, čipke pa slabše. Sčasoma so dobile velikost sedanjih rut. Za na ramo so nosile tudi rdeče rute s cvetličnimi motivi. Te nararne rute so zapenjale spredaj s šmarnim tolarjem, šmarnim grošem ali križevim tolarjem. Ženski pasovi so bili srebrni, kovinasti ali pa pločevinasti različne oblike. Okoli l. 1868 so špenzer in predpasnike še nosile, nekatere ženske so nosile tudi pasove z verigo.¹⁾ Pas ob slavnostih še sedaj paradira. Predlanskim so na primiciji v Št. Juriju ob južni žel. imele ženske moderne obleke in stare pasove. Nogavice so bile bele, »knošfaste«, kakor jih nosijo tudi Ziljanke, čevlji visoki, z uheljci.

O moški narodni noši mi žal ni mnogo znanega. Suherjev oče je nosil še širok pas, ki je bil s pavovim perjem prepleten. V pasu so nosili kmetje tolarje, s katerimi so kupovali na sejmih vole. Oče je imel dva »burmusa«, rjavega in črnega. Pri Sv. Petru v Savinjski dolini in v Grižah so nosili moški zajčaste klobuke in čepice s cofkom. Telovniki so bili pisani s srebrnimi gumbi in z rdečim jezikom. (Suher.)

Krilo in životek (modrc) sta v naši narodni noši iz istega blaga in nista deljena, ampak združena. To je stara noša, ki je bila običajna že pred 16. stoletjem. Šele v 16. stoletju se je izvršila delitev v krilo in modrc. Krilo s prišitim životkom pa se je razvilo iz stare srajce, ki ni imela rokavov, saj srajca prvotno ni spadala k perilu, ampak je bila del obleke, srajca je postala del perila šele v 17. stoletju. Ženske so se oblačile v srednjem veku v dolgo obleko, ki je bila podobna srajci in ki je bila v sredi prepasana s pasom. — Nikjer ni več ostankov prvotne občestvene kulture, vse je prevzeto blago iz meščanskih in celo iz knežjih krogov, ki se je pa med kmetiskim ljudstvom veliko pozneje pojavilo, a se je na deželi tudi naprej razvijalo in prilagodilo kroj narodnemu okusu.²⁾

Število novih naročnikov je tako naraslo, da prvih številčk ni več. Nekaj sto naročnikov, ki se je priglasilo ta teden, jih začasno ne morejo več dobiti. Pozivamo vse tiste, katerim smo »Naš dom« poslali, pa ga ne mislijo naročiti, naj nam takoj vrnejo dozdej poslano številčko.

Kakor vsako tako postopanje, bo veljalo tudi postopanje za Slomškovo proglašenje za blaženega veliko denarja. Dolžnost vsakega poštenega Slovenca je, da daruje v ta namen, kar more.

¹⁾ Suherjevo poročilo.

²⁾ Vini: K. Spiess, Die deutschen Volkstrachten, Teubner, Leipzig 1911. Geramb: Volkskunde der Steiermark.

MUSSOLINI.

Italija ima kralja v Rimu; toda kdo izmed Vas ve, kako je kralju ime? Za Mussolinija pa vsak ve.

Italija ima poslance. Ali ti poslanci ne morejo nič, ne smejo nič. Italija ima ministre. Ali ti ministri smejo le to, kar jim zapove eden: tisti, ki hoče biti veliko več kot kralj in vsi poslanci.

Eden je, ki je kakor cesar v Rimu, nekronan sicer, ali oblasten in vsemogočen, ki pred njim milijoni Italijanov trepetajo. Ta mož se zaganja z divjim sovraštvom zoper našo državo; za las je manjkalo, da nam te tedne ni napovedal vojsko; ta mož je Benito Mussolini, ministrski predsednik in devetkratni minister, vojvoda in komandant cele vojske fašistov.

Kakšna je bila njegova mladost?

V nedeljo, 29. julija 1883, se je v majhni vasi Dovijski rodil ubogemu kovaču sin, ki so ga krstili za Benita. Oče je bil delavski puntar, socialist, ki je hotel, da nosi njegov sin ime ameriškega revolucionarja Benita Huareza, ki je ubil cesarja Maksimilijana, brata Franca Jožefa I. Svojega drugega sina je krstil za Arnalda v spomin na Arnalda od Breše, ki je spuntal Rim proti papežu. Tako divji puntar je bil torej že oče Mussolinijev.

Tak je bil tudi sin Benito. Ko je v šolo prišel, je bil sicer bister, toda največji trmoglavec in pretepač. Šel je študirat za učitelja. Na učiteljski je med tovariši oznanjeval take prevratne misli, govoril o revolucijah in o tem, da treba pobiti tiste, ki imajo oblast v rokah, tako da so ga hoteli spoditi; neki profesor pa ga je vedno zagovarjal.

Ko je doštudiral, so ga postavili za učitelja. Mladi Mussolini ni bil zadovoljen, ker mu je bila plača (56 lir) premajhna. Zato je lepega dne pustil službo in odšel v Švico. Tu je živel v bedi. Nobenega rokodelstva ni znal, zato je postal čisto navaden delavec. Kjer so zidali kako hišo, se je udingal. Kamenje in opeko je nosil; zidarski pomočnik je bil; posebno okna je znal spretno graditi; najljubši posel pa mu je bil, zasaditi okinčano smrečico na vrh nove stavbe. Potem je služil pri nekem vinskem trgovcu, raznašal steklenice vina in bil hvaležen za vsako napitnino. Raztrgane hlače in star telovnik mu je bila vsa obleka.

»Koliko vam žre«, je pravila gospodinja. »Zares, ta človek preveč je.«

Pil je, kadar je mogel gospodarju ukrasti flašo vina.

Mnogokrat je ostal brez dela. Potem je prosil delavce za koščke kruha, prenočeval pa je pod mostovi.

Marsikdo bi bil obupal in se vrnil domov; Mussolinija je borba za kruh le še bolj utrdila.

Kadar je imel denar, si je kupoval knjige in jih kar požiral. Slednjič se je spoznal s švicarskimi socialisti in postal urednik delavskega časopisa. Zdaj je bil preskrbljen. S svojim pisanjem pa se je tako zaletaval, da ga je policija l. 1908. zaprla. Že prej je bil večkrat zaprt, ker se je brez posla potepal. Tokrat pa je policija odločila, da ga nažene iz Švice domov v Italijo. Na samo veliko noč je bil v zaporu.

Prosil je, naj ga izženejo v Nemčijo. Toda policija ga je skupno z nekim italijanskim moralcem oddala v Italijo.

Ko je zagledal zopet domačo vas, očetovo kovačnico in svojo mater, ki je bila tako žalostna nad njim, se je razjokal.

Ali je bil dober sin?

Mogoče — na svoj način. Ni se brigal za to, če drugi trpijo. »Kakor pekel črno vest ima«, je rekel o njem njegov profesor. Samo nase je mislil, drugim je bil neusmiljen. Trpinčil je svojo mater Rozo, sestro Edvigo, brata Arnalda. Ljubil je samo divjo kuno, ki jo je v gozdu ulovil in ga je razgrizla in razpraskala, prej ko jo je pridomačil.

Za ženske ni imel časa; le eno strastno ljubezen je imel: Rim — večno mesto Rim je ljubil, strastno hrepenel po njem, dokler ni šel nadenj s svojo fašistovsko armado, zavladal nad njim in Italijo — celo nad papežem je hotel.

Zdaj, ko je kakor cesar Italije, ki mu le krona še manjka, se mu hoče še več. Zagristi se hoče v našo Jugoslavijo, Slovenijo in Dalmacijo hoče. In še dalje hoče. V Azijo sili, ubogi slovenski fantje od Gorice in Trsta se borijo zanj v strašnih vojskah, ki divjajo na daljnem Kitajskem.

IZ ŽIVLJENJA SV. ŠKOFA.

(Mnogi čitatelji nam pišejo, s kolikim veseljem čitajo črtice o Slomšku. Pristrčna hvala mil. g. prelatu dr. Tomažiču, ki nam dajejo te lepe podatke iz poročil pri knezoškofijskem ordinarijatu.)

VLČ. G. ANTON NOVAK, DEKAN V GORNJEM GRADU, so poslali kn. škofijskemu ordinarijatu krasno poročilo o Slomšku. Iz tega poročila so sledeči posnetki:

Kako je preziral vse posvetno?

Svojih dohodkov ni zbiral v blagajnice; kar je imel, je razdelil v dobre namene. Odtod je prišlo, da je bil včasih brez vsakega denarja. Zoprno mu je bilo vsako hvalisanje, posebno po časopisih. »Tako hvalisanje nič ne koristi, temveč človeka le pokvari.« Zadovoljil se je s preprosto jedjo. Dobro postrežbo po župniščih si je prepovedal. Obleden je bil preprosto, a čedno. Talar je nosil iz iste vrste sukna kot njegovi bogoslovci. Tudi kot škof je imel isti trdi stol, omaro, široko nepokrito mizo in postelj z opeko za podzglavje, kakor že kot kaplan. Na vizitacije po župnijah je hodil navadno peš. V Šmartnem za Dreto mi je pripovedoval cerkveni ključar Leber, kako so ga pričakovali, da ga sprejmejo slovesno. Mislili so, da se bo pripeljal iz Nazarja, a ga zagledajo, kako prihaja peš, ves poten in prašen.

VLČ. G. DEKAN JANEZ MEDVEŠEK V VIDMU

so bili kaplan pri treh častitljivih gospodih, ki so jih škof Slomšek v mašnike posvetili. Ti gospodje so: Janez Šribar, dekan v Škalah, Jožef Zohelj, župnik v Mozirju in Matija Arzenšek, župnik v Grižah. Vsi trije so z največjim spoštovanjem govorili o Slomšku.

Kako je ljubil Slomšek svojo domovino.

Iz dijaških let se spominjam, da nam je naš profesor veronauka dr. Jožef Pajek nekoč iskreno govoril o ljubezni do rojstnega doma in

nam za vzgled postavil Slomška, ki je kot dijak, vrnivši se iz Dalma-
cije domov, pokleknil in s solzami poljubil zemljo, kjer mu je tekla
zibelka. Ljubezen do rodne grude in do domovine ga je vodila vse živ-
ljenje. Ko se je zaradi narodnega delovanja pri vladi zameril in so o
njem razpravljali celo v gosposki zbornici na Dunaju, se je zavzel za
njegovo čast visok dostojanstvenik, Nemec, pa pravičen mož, z bese-
dami: »Ein edler Mann muss er sein, da er sein Volk so liebt.« (Pleme-
nit mož mora biti, ker tako ljubi svoj narod.) To mi je pravila gospa
Antonija Florjančič roj. Bonazza, lastnica gradiča Berce pri Mozirju.

»KDO BI VEDNO TUŽEN BIL?«

(Iz poročil vlč. g. Frid. Horvata od Velike Nedelje — po pripovedovanju preč. g. Fil. Viherja,
župnika pri Sv. Martinu pod Vurbergom.)

Gospod župnik Dragotin Ripšelj je bil silno vesele narave, zato je
ljubil družbo. Nekaterim župljanom ta značaj ni ugajal, zato so tožili
župnika pismeno pri samem škofu Slomšku. Slomšek so poslali ob-
tožbo župniku Ripšlju z opominom, naj odgovori, so-li obtožbe upra-
vičene. Župnik, ki je bil pesnik, je odgovoril s pesmico: v vsaki kitici
se je zagovarjal zoper en očitok obtožbe.

1. <i>Kdo bi vedno tužen bil, To ne more biti; Bog je pamet mi delil, Tužnost razpoditi. Pride čas, da se solzim, Rajši pa se veselim, Kakor znam, si kratim čas; Kaj to miha vas?</i>	3. <i>Kdo bi zmirom vodo pil? To ne more biti! Zdravje lahko bi zapil, Znal bi oslabiti. Grešni svet je utonil, Vodo nam je pokazil, Torej se mi gabi včas; Kaj to miha vas?</i>	5. <i>Kdo bi zmirom bil doma? To ne more biti! Želja mojga je srca, Med prijatlje iti. Nič doma ne zamudim, Tud' krivice ne storim, Iščem v tujščni kratek čas; Kaj to miha vas?</i>
2. <i>Kdo bi zmirom bil vesel? To ne more biti! Kdo bi tudi zmirom pel, Zalost mora priti; En čas voljno potrpim, Preveč pa se ne solzim, Iščem spet si kratek čas; Kaj to miha vas?</i>	4. <i>Kdo bi zmirom vince pil? To ne more biti! Bog je vinčice delil, Zdravje nam trditi; Če ga piješ pametno, Zdravje ohranilo bo; Jaz ga tudi pijem včas; Kaj to miha vas?</i>	6. <i>Zmirom tud' ne grem ohlji, To ne more biti! Dela mam doma dovolj, Moram ga storiti, Urno delam, kedar je, Prej dovršim zvesto vse, Potlej iščem kratek čas; Kaj to miha vas?</i>
	7. <i>Vse na zemlji se zmeni, To že mora biti! Božja volja to stori, Glasno nas učiti: Da bo prišla temna noč, Nam več delat ne bo moč, Pride večnost, mine čas, To naj miha vas!</i>	

Ko so Slomšek sprejeli ta odgovor, so bili zelo veseli; saj so bili sami
pesnik. Rekli so: »Zdaj je treba le še napeva in slovenski narod naj jo
prepeval!« Sami so naredili napev, pristrčen, kakor je pristrčna pesmica;
pesmico z napevom pa so poslali župniku Ripšlju.

Pri prihodnji škofijski vizitaciji je bila prva beseda, ki so jo Slom-
šek rekli župniku: »Lepo pesmico ste mi poslali.«

Župnik Ripšelj pa je odgovoril: »Vi pa še lepši napev, prevzvi-
šeni.«

Pri kosilu nato so gospodje že prepevali to pesem, danes pa je na-
rodna. (Harmoniziral jo je P. Hugolin Sattner.)

KLOBUK GOSPODA ŽUPNIKA.

(Nadaljevanje.)

KAJ JE V PISMU?

Polagoma se je grof toliko pomiril, da je mogel pismo čitati. Pogledal je na podpis; podpisan je bil občinski tajnik iz Salina.

V globokem spoštovanju je naznanjal visokoblagorodnemu gospodu grofu, da je umrl Jakob od kapi kar na sredi ceste. Sporočal je tudi, da je on, v globokem spoštovanju podpisani, grad zaklenil in shranil ključ v občinski pisarni, dokler ne bo gospod grof blagoizvolil odrediti, kaj naj ukrene nadalje.

O gospodu Antonu ni bilo niti besedice.

Grof si je oddahnil in vzdihnil: »Ubogi Jakob!« Spomnil se je mladosti in tistih lepih dni, ko je z Jakobom hodil na lov. Ubogi Jakob! Resnično se mu je smilil. Sredi ceste ga je torej našla smrt. Kako je to bilo? Zakaj je odšel iz gradu? Kaj?! Ali je stari Jakob vendarle kaj zaslutil?

Grof je hotel odpisati občinskemu tajniku, naj mu pošlje ključ in naj skrbi, da ne bo nihče prišel v grad. Toda nenadna smrt Jakobova ga je vendar toliko pretresla, da je nemirno vstal in se odpravil zdoma.

»Morda je njegova smrt skrivnostno znamenje, morda celo svarilo«, si je mislil in odšel, da se raztrese.

VSİ LISTI PIŠEJO O GOSPODU ANTONU.

Šel je k brivcu Alberinu, pa ne toliko, da se brije, temveč bolj raditega, ker je vedel, da človek v Alberinovi brivnici vsako novost izve. Bil pa je radoveden, kaj po mestu govorijo.

»No, kaj je novega?« je vprašal, ko ga je brivec mazal z milnico.

»Novega? Najnovejšje je, da je Pino zadel en milijon«, je vneto povedal brivec.

»Kdo je ta Pino?« je vprašal grof.

»Danes najsrečnejši človek v Rimu, včeraj pa še najrevnejši klobučar. Čudno na vsej stvari je, kako je prišel do srečnih števil.«

»No, kaj pripovedujejo ljudje o tem?«

»Da je klobučarju nekdo drugi povedal številke. Uganite, kdo!«

»Kdo neki?« je rekel grof.

»Uganite!« je hitel brivec.

»Kako naj uganem?«

»Neki duhovnik«, je važno povedal brivec in mu bril brke.

»Ah!« je momljal grof, da ga brivec ne bi urezal.

»Zares, zares! Neki duhovnik, ki številke vnaprej ve; tako pravi vijo ljudje.«

»In kdo je ta duhovnik?«

»Glejte, tukaj!« mu je brivec ponudil časopis, ko ga je obril in umil. »Čitajte! Vse je popisano. Zabavalo Vas bo. Saj vse mesto o tem govori.«

Grof je vzel časopis in je na prvi strani zagledal velik napis: »Gospod Anton.« Ni mogoče popisati, kako se je ustrašil ob tem imenu. Če bi ne bil sedel, se bi bil zgrudil na tla.

K sreči se je brivec obrnil k drugim gostom, drugače bi bil opazil strašno osuplost grofovo. Grof je zaprl oči in z največjim naporom premagal grozo. Hlastno je prečital poročilo: kako je neki gospod Anton povedal ubogemu klobučarju Pinu srečne številke, kako je ta zadel en milijon in kako je od takrat gospod Anton izginil.

Grof se je z vso silo delal mirnega, pograbil klobuk in odšel. Niti sam ni vedel, kdaj — naenkrat je stal pred hišo, kjer je prej bival gospod Anton. Neka žena je sedela na pragu in dojila dete.

»Saj tu biva gospod Anton«, je vprašal grof ves blede.

»Odpotoval je«, je rekla žena.

»Kam pa?« jo je skušal grof.

»Ah, kdo bi to vedel!« je žena odgovorila žalostno.

Grof je uvidel, da ne bo izvedel nič več o tem, kar si ljudje pripovedujejo; zbal se je tudi, da ne bi postalo sumljivo, če še dalje izprašuje. Odšel je domov, grede pa si je kupil vse časopise, da bi jih doma pregledal.

Naslednje dni pa se je lahko prepričal, da je bil ves njegov strah prazen. Listi niso več pisali ne o srečnem klobučarju, ne o gospodu Antonu; o samem grofu so imeli poročilo — pa nikakor ne v zvezi z gospodom Antonom, temveč le, da je bil »veleugledni in blagorodni gospod grof« izvoljen za predsednika »Lovskega društva« in »Društva za zaščito živali«.

Odkar je grof svoje dolgove poplačal, so se mu vrnilo zopet prijatelji; vse se je zdelo, da se je obrnilo grofu na dobro.

O, KLOBUK, KLOBUK!

Nekega jutra je javila Valpurga, da je prišel zopet tisti neznan duhovnik. Grofa je streslo, stisnil je zobe; vedel je, da mu je potreben ves pogum, da bo mogel sprejeti neznanca. Gospod Anton gotovo ni vstal od mrtvih; on ni bil — ali neki duhovnik je to vendarle bil.

Vstopil je neki prelat, ki je rekel, da ga pošilja nadškof.

»Gospod nadškof je izvedel, da prodajate svoj grad, pa bi ga želel kupiti«, je rekel prelat.

»Ne mislim prodati grad«, je odvrnil grof nakratko.

»Čudno. Saj se je neki duhovnik z Vami že pogajal; tako sem pač slišal.«

»Ah —«, je zamahnil grof. Nenadno pa je bruhnilo iz njega: »Vi mislite gospoda Antona?«

Ko je to ime izgovoril, mu je bilo, kakor da vsa soba odmeva ime gospoda Antona. Nadaljeval je:

»Ta gospod je bil pri meni in govorila sva o tem. Potem pa ni prišel več. Zdaj sem se odločil drugače: za nobeno ceno gradu ne prodam.«

»Gospod grof, potem Vas prosim, da mi oprostite, ker sem Vas nadlegoval. Če Vas pa zanima, Vam bi povedal, da smo Vam hoteli plačati 600.000 lir.«

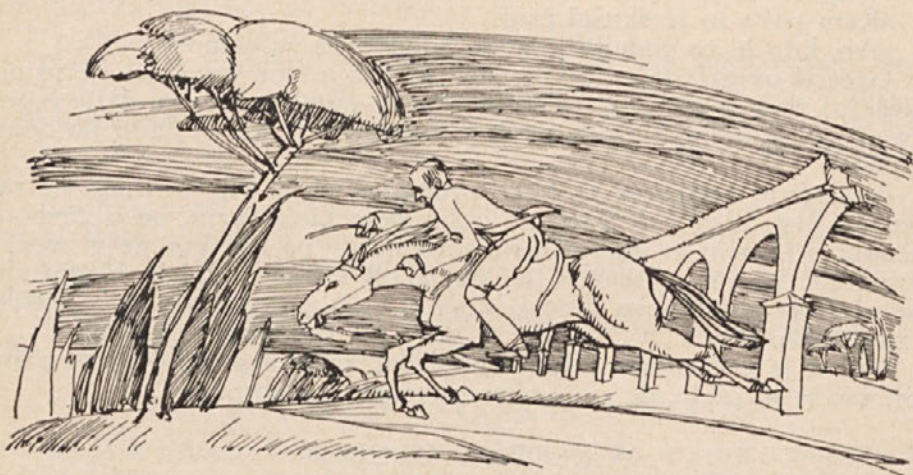
»600.000 lir!« je jecljal grof, ki se mu je zdelo, da se zdaj denar kar usiplje nanj. O, zakaj mu ta ponudba ni prišla že prej! Vsega onega strašnega ne bi bilo.

Prelat je vstal, segel po klobuk; segel pa je slučajno mimo, tako da je padel klobuk na tla. Nagnil se je, da ga pobere, in se je vljudno poslovil.

Grof pa je stal bled kot stena in je z blaznimi očmi bulil v tla. Kaj je bilo?

Ko se je skotalil klobuk na tla in se je nagnil prelat za njim, je vstala pred grofa grozovita slika:

Prav tako se je sklonil oni-le duhovnik Anton, prav tako se je skotalil njegov klobuk na tla — takrat, ko ga je . . .

Ko je prišel iz mesta, je pognal konja v divji dir.

Jo! Prav tako se je skotalil Antonov klobuk na tla, ko je prvič udaril z železom po njegovi glavi. Klobuk je bil odletel na kup kamenja — toda kje je ostal potem? Antona je strmoglavil v vodnjak, na metal je kamenja in peska navrh. Železni krepeljc je zakopal — toda klobuk! Kje je bil ostal klobuk? Na klobuk je bil pozabil. Na vse je mislil, le na klobuk ne. Kje je Antonov klobuk?

V duhu je grof preživel še enkrat one zločinske minute, trudil se je, da se bi spomnil vseh podrobnosti pri zločinu. Zdelo se mu je, da se je bil zvalil klobuk čez tisti kup tja proti zidu. Moral je biti tako izven sebe, da ga je spregledal in ga ni uničil. Tako najbrž Antonov klobuk še zdaj leži tam med vodnjakom in zidom, kakor črna vrana. V svojem duhu je gledal klobuk vedno bolj jasno pred seboj: črnega, velikega, strašnega tožnika. Klobuk je bil silno nevaren zanj. Saj so časopisi že poročali, da je gospod Anton takrat povedal Pinu one srečne številke, ko si je pri njem kupoval nov klobuk. O, kako nesparmetno, da ni že prej mislil na klobuk. Takoj mora v Salino in na svoj grad, da pobere Antonov klobuk in ga uniči. Hitro je bilo treba iti. Ključ v grad ima občinski tajnik; na gradu pa ni nikogar: kako lah-

ko, da se spravijo kaki tatovi ali tudi vaški pobalini čez zid, pa bi našli klobuk.

Takoj drugi dan je zajahal konja. Po rimskih ulicah je jahal pozorno in odzdravljajal na vse strani; mislil je: nihče ne sme opaziti, kaj se v moji duši godi. Ko pa je prišel iz mesta, je pognal konja v divji dir, da je šlo kar po oblakih. Nebo je bilo temno, kmalu je začelo deževati, za hribi je bliskalo in grmelo. Grof pa je jahal v divjem galopu.

Ko je oddaleč zagledal svoj grad, ga je streslo, da je nagnil glavo, kakor obupanec, ki ga vodijo na vešala. Dež je ponehal, ko je prijahal v Salino. Ljudje so prihajali na vrata, da vidijo jezdeca. Ko so spoznali grofa, so ga spoštljivo pozdravljali. Grof se je silil in delal prijazen obraz ter vpraševal ljudi, kaj je novega, kako uspeva na polju, kakšno je zdravje, kako je stari Jakob umrl.

Organist je skočil k župniku in mu povedal, da je prišel grof. Župnik je hitel, da tudi on pozdravi blagorodnega grofa. Da pa bi bil bolj slovesen, ni vzel svojega oguljenega klobuka, temveč lepi novi klobuk, ki ga je pomotoma vzel pri rajnem Jakobu.

Dobri, stari župnik! Ko bi bil mogel slutiti, kako strašno je to bilo: s klobukom umorjenega Antona je šel pozdraviti morilca.

Ko ga je zagledal grof, ga je spreletela rahla senca. Vendar je odzdravil prav vljudno in spregovoril nekaj vsakdanjih besed z njim. Saj mu ni niti na misel prišlo, da ima stari župnik na glavi tisto edino pričo njegovega zločina, tisto edino, kar ga je v smrtnem strahu prignalo sem, kar išče in hoče uničiti, da bi zabil poslednjo sled.

»Kdo bi mi stopil po občinskega tajnika?« se je obrnil grof na vaščane. Takoj je letel neki dečko in kmalu nato je sopihal občinski tajnik kar v copatah in skakal čez luže, ki so ostale od dežja, ter se globoko priklonil.

Grof je odšel proti gradu in tajnik z njim. Tajnik je pripovedoval grofu, da je prišel prejšnji dan k njemu neki Gvido, nečak rajnega Jakoba, ter mu prinesel pismo Jakobovo, v katerem zapiše Jakob vse svoje reči temu Gvidu.

»Poznam Gvida in sem vedel, da ga je Jakob postavil za dediča svoje obleke. Zato sem mu tudi izročil Jakobovo zapiščino. Ali sem storil prav, gospod grof?«

»Gotovo. Kje pa stanuje ta Gvido?« je vprašal grof.

»O, gori nad Lermom, visoko v gorovju; tam ima gostilnico.«

Prišla sta do gradu, grof je zjahal, privezal konja za ograjo, stisnil tajniku zlatnik ter ga odslovil. Tajnik se je globoko priklonil in izjavil, da je gospodu grofu vsak čas na razpolago.

Ker se je nebo jasnilo, je grof obstal pred gradom in premišljeval. Gledal je raztrgane oblake in se vprašal, čemu je sploh prišel sem; bil je toliko raztresen, da si ni vedel odgovoriti.

Ko se je zopet zbral, ga je obšla ledena zona; to, kar je zdaj nameraval storiti, se mu je zdelo bolj težko kakor tisti krvavi umor. Nameraval je vendar iti nazaj na kraj zločina, še enkrat gledati strašni kraj, v duhu še enkrat vse doživeti. Noge so se mu upirale, pred očmi se mu je stemnilo, srce mu je obstalo, ko je vtikal ključ in odpiral vrata. Obstal je na dolgem hodniku, v glavi se mu je mešalo; tako se

mu je zmešalo, da sploh ni ločil več preteklosti in sedanjosti. V nekem hipu se je obrnil nazaj k vratom, kakor da bi pričakoval, da vstopi gozpod Anton.

»Ko bi vstopill!« je rekel z votlim glasom. Zaželel si je, da bi za res prišel gospod Anton tam skozi vrata, da bi ga prepričal, da je bil umor in ti mučni dnevi potem le sanja in blodna domišljija bolnika, ne pa grozna resnica. O, da bi vstopil gospod Anton, živ in zdrav! Potem bi začel grof Marino novo, častno življenje, vredno njegovega rodu.

Cela ura je minila, da se je grof slednjič zavedel. Mrtva tišina je bila vsenaokoli. V grofu je zaklicala vest: šel bi k staremu vaškemu župniku in se mu izpovedal. Tedaj je zaslišal udarce cerkvene ure: kako milo je udarjalo kladivo na zvon! To je bil glas tistega zvona, ki ga je dečka zjutraj budil in ga zvečer klical od igre domov. Tudi zdaj so mu udarci zvona milo zaklicali v srce: o, pridi, pridi! — Toda grof je pregnal kes; poslušal zli glas, ki mu je pravil: edina rešitev si si sam! Odločno je stopil po hodniku k vratom na malo dvorišče. Obstal je. Čutil je, da mora zbrati vse sile. Žile na sencih so mu otekle, srce mu je tolklo, ko da mu hoče prsi razgnati. Od tam, kjer je obstal, še ni mogel videti tja na prostor med vodnjakom in zidom. Vsaj tri korake je moral bliže. Tri korake bliže! Strašno daleč se mu je zdelo. Morda je bila smrt, ki je prežala tam ob zidu!

Že se je hotel vrniti; toda nekaj je bilo, kar ga je prikovalo. Stegnil je vrat, da bi videl, ne da bi moral še bliže: toda ni dogledal. Tedaj se je pognal s sunkom do zasutega vodnjaka, videl je . . . vse je bilo kakor takrat: pesek, kamenje, med peskom skriti železni krepelje, vse na istem mestu — ali klobuka ni bilo nikjer.

Strahovito je zaklel. V tistem trenutku je v hlevu zraven nekaj zašumelo, sunilo v vrata, da so zahreščala, grofu je obstala kri v žilah, bežati je hotel in ni mogel, stegnil je roke, kakor da se hoče braniti; ko bik je zarjul v smrtni grozi:

»Pr—o—o—č!«

(Dalje bo sledilo.)

NA DELO V MLADENIŠKI ZVEZI!

Fr. Sal. Gomilšek, župnik pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

Mi gremo naprej, mi mladi! Tako se je glasilo geslo naših mladeničev pred dobrimi 25 leti. Na njega naletiš vsak čas v »Našem domu«, ki je že takrat budil in vodil našo mladino. Krasni so bili uspehi prvega mladeniškega gibanja. Kot mogočen val se je širilo od župnije do župnije. Vsi dobri mladeniči so stopali pod njegovo zastavo. Na veličastnih mladeniških shodih se je javljala čudovita navdušenost in ob takih prilikah so nastopali mladeniški govorniki kot bi rastle iz tal. Ne izginejo ni nikdar iz spomina. Bili so prvi sadovi organiziranega dela v mladeniških zvezah.

Ako vzameš v roke »Naš dom« iz let 1910, 1911, 1912 in 1913, se lahko prepričaš, kako živahno so delovale naše mladeniške in dekliske zveze. Svetovna vojska je škodljivo vplivala tudi na naše mladinsko gibanje. Le nekaj mladeniških in dekliskih zvez je delovalo tudi med vojsko, druge so zaspale. Po vojski so se kmalu vzbudile zopet dekliske zveze, ki že v lepem številu budijo in izobrazujejo našo žensko mladino. Deluje tudi že nekaj mladeniških zvez, a število je skromno.

Organizacija mladeniških zvez se še ni preživela, je še dandanes prav tako potrebna, kot pred 25 leti. Res je, med nami se živahno gibljejo orlovski odseki, ki zbirajo najboljše med mladeniči. Kljub temu, da so močno razširjeni — v lavantinski škofiji deluje letos 78 odsekov — še ostane od 255 župnij naše škofije 177, ki nimajo nobene mladeniške organizacije. Danes je popolnoma jasno, da je Orel le tam mogoč, kjer so telovadni prostori, navdušen inteligent in saj nekaj za telovadbo

vnetih mladeničev na razpolago. To nas uči vsakdanja izkušnja. Zato ni mogoče razširiti orlovskih odsekov v vse župnije, četudi bi bilo močno zeleti. Resnica pa je tudi, da vsakega mladeniča ne veseli telovadba; marsikje radi oddaljenosti ne morejo prihajati k telovadbi. In vendar je organizacija potrebna vsem našim mladeničem. Tu je na mestu mladeniška zveza.

Pa delo v mladeniških zvezah ima tudi svoje težave. Prosvetna zveza je pač oskrbela poslovniki, ni pa še dala navodil za živahnije delovanje. Da se to v bodoče zgodi, bo potreben pri Prosvetni zvezi poseben odbor za mladeniške zveze, istotako za deklishe zveze. V zimskem času naj bi mladeniške zveze prirejale gospodarske in rekrutne tečaje. Na pomlad naj bi se vršile prosvetne tekme. Tekom poletja bi vsaka mladeniška zveza priredila poučen zlet. Izletne točke z vsemi zanimivostmi naj bi priporočila Prosvetna zveza v posebni okrožnici. Istotako naj bi poskrbeli za primerno gradivo mesečnim sestankom. Posamezni voditelji nimajo časa, da bi si za vsak sestanek sproti iskali in spisovali govore. V naslednjem priobčimo v olajšanje voditeljem zvez

NAČRT ZA PREDAVANJA V MLADENIŠKI ZVEZI ZA ENO LETO:

Slovenska zgodovina.	Narodno gospodarstvo.	Izobrazba.
1. Kdo je pred Slovenci bival na slovenski zemlji?	Pomen sadjarstva v gospodarskem in zdravstvenem oziru.	Zakaj moraš biti ud mladeniške zveze?
2. Naselitev Slovencev in doba slovenskih vladarjev.	Obrezovanje in snaženje sadnega drevja.	Kako si pridobiš splošnega in strokovnega znanja?
3. Oglej, Solnograd in Velehrad ter pokristjanjenje Slovencev.	Pravila za vzoren sadovnjak.	Lepo vedenje, znak olikanega človeka.
4. Verske in slovstvene za-sluge sv. apostolskih bratov Cirila in Metoda.	Kdaj se dandanes izplača vinograd?	Urejeno versko življenje, podlaga vse dušne sreče in izobrazbe.
5. Propad slovenske samostalnosti in nadaljna usoda Slovencev.	Kako moraš oskrbovati travnike?	Skrb za zdravje.
6. Celjski grofje v slovenski zgodovini.	Kako pospešimo rodovitnost naših njiv?	Kako moraš čitati, da se izobraziš?
7. Trpljenje slovenskega naroda ob turških napalih.	Koristi čebelarstva.	Prosvetni delavci domače župnije.
8. Primož Trubar in doba luteranstva na Slovenskem.	Glavna načela umnega gozdarstva.	Lepota kmetskega doma.
9. Doba Napoleonova in Slovenci.	Kako obiramo in spravljamo sadje?	Pomen domače knjižnice.
10. Slovenci pod Habsburžani.	Česa je treba naši živinoreji, da bo dobičkonosna?	Naši obiski in zleti.
11. Slovenski kmet v srednjem in novem veku.	Pomen svinjereje in perutninstva v domačem gospodarstvu.	Naše narodne noše.
12. Jugoslavija in naša bodočnost.	Pomen zapisovanja dohodkov in stroškov za urejeno gospodarstvo.	Dobro in slabo časopisje.

Tu imate za vsak mesečni sestanek gradivo za tri govore. O zgodovini lahko predava duhovni voditelj ali brihtnejši mladenič na podlagi knjige: Zgodovina slovenskega naroda, izdane od Mohorjeve družbe. O gospodarstvu in o izobrazbi pa ne bo težko sestaviti kratkih govorov, ki naj trajajo k večjemu četrt ure. Marsikateri mladenič bo lahko mnogo povedal že iz lastne izkušnje. Doda se še po ena deklamacija in odpre se vprašalna škatlja ter se razložijo vložena vprašanja. Za uvod ali za konec pa se zapoje pesem. Na sestankih se lahko podaja tudi pregled najvažnejših dogodkov po svetu. Na tak način postanejo sestanki res poučni, zanimivi, privlačni.

Iz vrst naše moške mladine dobi narod svoje bodoče voditelje, župane, poslance. Kako potrebna je torej temeljita šola za bodočnost. Ta šola za bodoče delovanje naše moške mladine pa so poleg orlovskih odsekov naše mladeniške zveze. Zato v vsako župnijo mladeniško zvezo! Voditelji naši pa tudi zavedni mladeniči, skrbite za to!

Vlč. g. Gomilšek so v svojem članku dali načrt za 12 krat 3 predavanja. Razpisujemo tekmo; sestavite eno izmed teh predavanj in ga pošljite! Najlejša in najbolj jedrnata bomo objavili, posebno jedrnata tudi nagradili.

DOMAČA APOTEKA.

Doktor Fr. Jankovič.

Sedaj silno razsaja prava influenza ali hripa. Po marsikaterih hišah so in še ležijo vsi in tudi umrje jih mnogo več, posebno starih, oslabljenih in v nezdravih razmerah živečih. Ljudje nevarno influenco še preveč omalovažujejo, prehitro vstanejo, pa dobijo vnetje rebrne mreže in celo pljučnico. Bolezen je v večini slučajev združena s kašljem, včasih pa se javi v prebavilih ali živcih v obliki nenavadno hudih bolečin v glavi, v kriščih ali pa v udih. Skoro vsi pa tudi kašljajo. Kako važno je za te slučaje, da ima mati v svoji hišni lekarni kako res dobro in učinkovito sredstvo proti temu sitnemu in mučecemu kašlju. Kot tako sredstvo toplo priporočam sledeči čaj, ki vsebuje kremenčavo kislino v lahko prebavljivi obliki. Obnese se izborno pri vsakem kašlju in bolnika lahko obvaruje celo v prvih nastopih sušice, te grozne morilke, ki se je posebno po zadnji strašni svetovni vojni tako razpasla, da zahteva velikansko število žrtev leto za letom. Čaj vsebuje preslico (Schachtelhalm, Zinnkraut), ki se v slovenskem jeziku tudi hvošč, konjski rep in raba imenuje, nadalje ptičji dresen (Vogelknösterich), v slovenščini tudi adresel, moljava, podponec, truskavec, vr-bica, drnosel in rdeset imenovan, in konečno konoplenko ali zebat (Hanfnessel, Hohlzahn). Sestava mora taka biti, da se ptičjega dresna vzame še enkrat toliko kot preslice, konoplenke pa le jedno tretjino ptičjega dresna. Ta čaj se kuha tako, da se na dve šalci vrele vode da poldrugo žlico zmešanih teh rož, se pusti zavreti in vreti toliko časa, da povrejo na polovico, z drugimi besedami, da od dveh šalc tekočine ostane samo jedna. Čaj se odcedi in se doda med ali kandisnega sladkorja. Pije se ga po 2 do 3 šalce dnevno, če le mogoče toplega. Vse tri vrste čaja se nabirajo od mesca julija do septembra, nekateri pa priporočajo, da se ga nabere že v juniju. Čaj sem že upotrebljeval v tisočih slučajih, vedno je dotičnemu, ki ga je rabil z vztrajnostjo več mesecev, se obnesel naravnost krasno. Poznam ljudi, ki se kašlja niso mogli na noben način rešiti, s tem čajem pa so ga v kratkem odpravili. Kot že omenjeno, se pa to zdravilo posebno priporoča ljudem v prvi dobi sušice. Iz lastne skušnje vem, da so bolniki, čeprav so že kri iz pljuč bruhali, po daljši uporabi tako okrevali, da so postali zopet sposobni za izvrševanje svojega poklica in še danes živijo ob lastnem zaslužku.

Preslica sama se lahko uporablja proti vsakemu krvavljenu, le treba je pri uporabi preslice nekoliko previdnosti, ker če se je pije predolgo in v velikih množinah, povzročuje v nekaterih slučajih krvavo vnetje ledvic. V malih množicah 1—2 šalci dnevno je tudi prav dobro sredstvo proti vodeniki ledvic, posebno pri otrocih po škrlatici. Je pa tudi prav priporočljivo zdravilo, če se voda zapira. — Ptičji dresen se v obliki čaja pije pri boleznih mehurja, kamna, pri jakem perilu, driski in griži. (15—25 gramov na pol litra vode). — Konoplenka konečno 20—30 gramov na pol litra vode, dnevno dve šalci se posebno priporoča s prav dobrim uspehom pri sušici.

Na željo mnogih bo izhajal »Naš dom« odslej točno 1. v mesecu.

MLADA GOSPODINJA.

Kažo shraniti volneno obleko čez poletje. Večkrat najdemo v jeseni na volneni obleki razjedena mesta, čeprav smo spravili nepoškodovano v omaro. To škodo nam napravi tekoma leta molj, ki odlaga v maju in juniju na volneno blago svoja jajčeca. Iz teh izležene ličinke žro blago in s tem povzročajo večkrat občutno škodo. Pred temi škodljivci zavarujete obleko na sledeči način: Obleko skrbno skrtači in jo očisti madežev, ker se na teh molj posebno rad naseli. Perilne kose operi. Močen kovčeg ali dobro zbit zaboj brez špranj obloži s sveže tiskanim časopisnim papirjem in pregrni s platneno rjuho. Na to polagaj vrstoma perilo in obleko, vmes pa polagaj v krpe zavezan naftalin, kafro, lahko tudi zmlet poper, tobak ali šopek divjega rožmarina in časopisni papir. Ko si vse skrbno vložila, pokrij s tiskanim papirjem in zagni od vseh strani z rjuho. Povrhu natrosi naftalina ali tobaka ter kovčeg trdno zapri. Suknje, plašče, ali krila, ki se težje vložijo v kovčeg, lahko obesiš v omare. V rokave, žepe, na podlago priprni v krpice zavito eno od omenjenih sredstev, katerih duh je molju zoprni, ovij s časopisnim papirjem in nato še s platneno rjuho, ki jo dobro spni. Seveda moraš tudi omaro temeljito očistiti. Dobro je, če obrišeš notranje stene s terpeninom napojeno cunjjo. V lepih solčnih dneh obleko prezračij in skrtači. Na podoben način spravi tudi zimske čevlje z volneno podlago. S trdo zvitim papirjem natlačene skrbno zavij in hrani na suhem prostoru.

Volneno perilo, jopice, nogavice, peri vedno v mlačni milnici, kateri prideni na l l eno žlico salmijaka. Volne ne menčaj, kakor to storiš običajno pri drugem perilu, temveč samo rahlo izžemaj. V mlačni vodi do čistega izprano in rahlo ožeto suši na prepihu v senčnem kraju, da se hitro posuši. Volneno blago, ki se počasi ali na solncu suši, izgubi prožnost in postane trdo.

Nože in vilice, ki so se sneli z ročajev, popravi tako-le: dva dela stolčnega kolofonija zmešaj z enim delom stolčene krede in napolni s to zmesjo ročaje. Nato razbeli podaljšek rezila v plamenu in ga vtakni v pripravljeni ročaj. Pri pomivanju pribora pazi, da ne pridejo ročaji v vodo. Zmočen lep se sčasoma razkroji in zrahlja in pribor se sname.

Ne pozabi, da je sedaj čas za presajanje in obrezovanje cvetlic lončnic! Skrbi, da bodo okna polna rdečih pelargonij, zelenega roženkravta in nežnih fuksij. Obrezovati in presajati pa ne smeš istočasno, ker bi rastlina preveč oslabela. Za presajanje vzemi dobre vrtno prsti ali kompostnice in jo primerno zmešaj z mivko (svižem). Luknjo na dnu lonca obloži s koščki črepinj, da ne bo zastajala voda, daj na to zemlje in vsadi rastlino, pri čemer pazi, da ne bo globlje posajena, kot je bila v prejšnji posodi. Glej, da bo rastlina v sredini lonca. Poškodovane korenine izreži, drugače pa ne dregaj v koreninsko kepo, razen, če je tako prepletena s koreninami, da se ne vidi več zemlja. V tem slučaju korenine previdno zrahljaj in natrosi vmes prsti. Ne jemlji prevelikega lonca, ker se v takem zemlja rada skisa. Lonca ne napolni do roba s prstjo, da ne bo ovirano zalivanje. Presajane rastline zalij in jih pusti par dni na toplem senčnem kraju. Obrežati in pognojiti jih smeš šele takrat, ko so zopet v polni rasti. Stare, gole rastline pelargonij, fuksij, pomladiš, če jih močno skrajšaš. Najlepše zaraste rana, če odrežeš tik nad očesom. Odrezke porabi za napravo potaknjencev. Za gnojilo namoči v kako staro posodo kurjega gnoja in pusti 2—3 tedne, da povre in se razkroji. Med tem časom večkrat premešaj. Predno gnojiš, ga razredči, rastline pa zamoči pred gnojenjem z gnojnico.

Niti eno dekle še ni poslalo vprašanja iz gospodinjstva.

GOSPODARJI SE POSVETUJEJO.

Vsak naročnik lahko stavi kakršnakoli gospodarska vprašanja in bo dobil nanje odgovor. Vprašate lahko za vsakovrstne kmetijske, zdravniške in advokatske nasvete. Odgovarjali Vam bodo najodličnejši strokovnjaki.

Vprašanje. *Kmetijska družba oglašja v svojem listu »Kmetovalec«, da prodaja ribjo moko. Kakšna je ta krma, ali se izplača z njo krmiti? (I. M. v J.)*

Odgovor. Pri pridobivanju ribjega olja ostanejo stisnjeni ostanki, ki jih posušijo, zmeljejo in presejejo. To je ribja moka, ki vsebuje mnogo beljakovin, torej snovi, ki so po svoji sestavi slične beljaku v jajcu, sirnini v mleku in mesu. To bi bila dobra krma predvsem za pitanje mladih živali, ki še rastejo; te živali potrebujejo namreč največ beljakovin, da morejo tvoriti mišičje, ki ga imenujemo v

navadnem življenju meso. Radi visoke cene se pa pri nas ta način vporabe ribje moke ne izplača. Izplača se krmiti ribjo moko samo pujskom od 3. tedna naprej; pomešamo jo 1 kg med 10—15 kg ječmenovega šrota. Pri taki krmi pujski izredno dobro uspevajo in tako hitro pridobivajo na teži, da se vporaba ribje moke popolnoma izplača.

Razven pri vzreji pujskov bi se pri naših razmerah še izplačalo krmiti ribjo moko kokošim, da nam dajo letno večje število jajc. Kokoš s težo 2 kg mora dobiti dnevno približno 40 g (poleti malo manj) zrnate krme, poleg tega še 50—80 g mehke krme (krompir, pesa) in okrog 100 g zelene krme. Vsa ta krma pa vsebuje premalo beljakovin, iz katerih je jajce v glavnem sestavljeno. Zato dodamo k zgornji krmi še kakih 10 g ribje moke. Krma za 10 kokoši bi bila torej sestavljena poleg zelene krme, ki jo v poletnem času dobijo kokoši na paši, sledeče: 1. 700 g krompirja, 400 g pšenice, 100 g ribje moke; ali 2. 500 g krompirja, 150 g pšeničnih otrobov, 400 g koruze, 100 g ribje moke; ali 3. 500 g krompirja ali pese, 200 g pšeničnih otrobov, 500 g koruze ali ovsca, 100 g ribje moke; ali 4. 300 g koruznega šrota, 200 g pšeničnih otrobov, 400 g pese, 300 g ječmena ali druge zrnate krme, 100 g ribje moke. — Iz teh podatkov vedno lahko izračunaš in sestaviš krmo za poljubno število kokoši. Pri ostalih domačih živalih se pri današnji ceni krmljenje z ribjo moko ne izplača.

Vprašanje. Imam tri krave v hlevu, vedno so dajale dobro mleko; zadnjih 14 dni pa ima mleko žarek, grenek okus. Kaj je temu vzrok, kako temu odpomorem? (P. R. iz Zg. K.)

Odgovor. Žarek in grenek okus je ena najbolj razširjenih napak pri mleku. Napaka se opaža navadno že na svežem mleku, posebno pa, če mleko stoji na hladnem prostoru 12—24 ur. V tem času se tvorijo na površini mleka navadno tudi pene. Drugače mleko na zunaj ni izpremenjeno, šele pri kemijski preiskavi bi našli, da vsebuje mleko manj mlečnega sladkorja, pa več kuhinjske soli, kar znači, da je oslabela mlečna žleza in da prehaja kri deloma neizpremenjena, če tudi brez barve, v mleko. Vzrok tej napaki je nepopolno ozdravljenje vnetja vimena, nepopolno izmolženo vime, udarci na vime ali pa razne bakterije, ki pridejo v vime in vplivajo tu škodljivo na stanice, ki tvorijo mleko. Te bakterije pa morejo priti v vime samo takrat, ako je vsled prepaha v hlevu, vsled prehlajenja vimena ali vsled nepopolnega izmolženja vimena oslabeledo. To je tudi vzrok, da se pojavlja ta napaka mleka največkrat spomladi in jeseni, ko se hlevi bolj, toda nepravilno zračijo ter nastane prepah, ki povzroča vnetje vimena. — Mislimo, da ne dajejo vse tri Vaše krave pokvarjenega mleka. Katera krava ima obolelo vime, določite lahko na sledeči način: Postavite čašo mleka vsake posamezne krave za 12—24 ur na hladen prostor in pokusite po tem času mleko; videli boste, koliko in katere krave so obolele na vimeni. S snago v hlevu, s čisto steljo, s pravočasno redno in popolno molžo, z zračenjem hleva brez prepaha boste ozdravili vime, s tem pa odstranili tudi napako iz mleka. Ako pa ne pazite dosti na snago in pravilno molžo, se bodo bakterije vedno bolj razširjale po vsem hlevu in povzročile pri vseh treh kravah pokvarjeno mleko.

ZANKE IN UGANKE.

(Urejuje France Modrinjak, bogoslovec, Maribor.)

SALJIVKE.

(Jožef Petrovič, Pohorje — Sv. B.)

Kaj je v Ptuju po sredi? — S čim se začne pretep in navadno konča? — Kaj je sredi Ljutomera? — Katera žival ima šest nog in vendar po glavi hodi?

STEVILNICA.

(Adam Perše, Činžat.)

1, 2, 3, 8, 3 — 8, 12, 2, 3 — 16, 9, 14, 6 — 8, 3, 15 — 10, 19, 20 — 15, 3, 11, 12, 2, 6, 5 — 18, 12, 4, 6, 7 — 16, 9, 14, 6 — 8, 3, 15 — 7, 10, 18, 19, 20 — 14; 9 — 4, 8, 12, 10, 6, 20, 3, 5, 17, 7, 12 — 5, 3, 2, 9, 14, 5, 12 — 9; 15; 6; 7; 12 — 17; 10; 9, 15, 13, 12, 7.

Ključ: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 nedelaven dan; 8, 9, 10, 6, 11, 8, 12 izraz ljudske volje; 5, 3, 13, 14, 9, 15 priljubljen list za prosveto; 5, 12, 16, 12, 17, 3 ena štirih poslednjih reči; 18, 19, 2, 20, 6, 20 znan slovenski pisatelj. — Iste številke pomenijo iste črke!

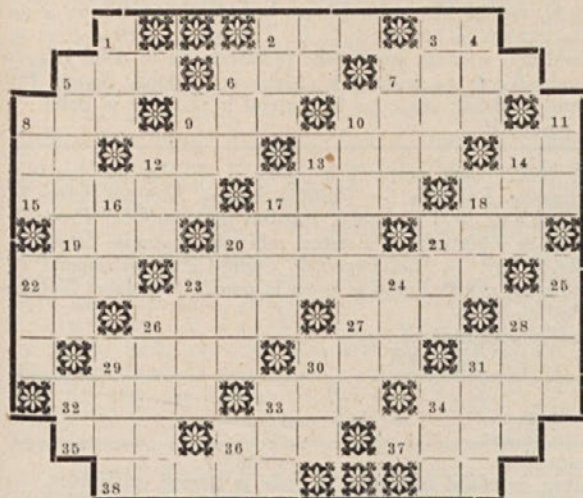
POSETNICA.

(France, Središče.)

ADAM GORENŠEK
UDINA.

Kaj je mož po poklicu?

KRIŽANKA.

Od leve na desno: 2. vir gorkote, 5. vladar bivše Rusije, 6. iglasta žival, 7. drevo, 8. kar nam dajejo čebele, 9. zmrznjena voda, 10. kar vdihavamo, 12. bitje moškega spola, 13. lepa lastnost, 15. del obleke, 17. prebivalec pekla, 18. zver, 19. domača žival, 20. del telesa, (ki veže glavo in telo), 21. bivališče, ki ga vsakdo ljubi, 22. zvesta žival, 23. zlatorogi kozel, 26. sorodnik, 27. druga beseda za »suženj«, (nova beseda pomeni obenem tudi mejo rute ali robca), 28. ploskovna mera, 29. sredstvo, ki veže in kinča, 30. vrsta fižola, 31. tekočina, ki se pretaka po žilah, 32. isto kot 29, 33. živalsko orožje, 34. tanek in sulh, 35. prebivališče vina, 36. isto kot 19, 37. izdelovalnica moke, 38. kar kadimo; od zgoraj na vzdol: 1. velika posoda, 2. mera, ki jo ima vsak na roki, 3. spodnji del vrat, 4. kar nam povrne

7. tisti, ki stane mnogo denarja, 8. kar sledi vojni ali kar imamo v grobu, 9. kamor zahaja lovec, 10. isto kot 23 vodoravno, 11. kar nam daje drevo, 12. nasprotno od »velik«, 13. isto kot 26 vodoravno, 14. lepilo, 16. črni ptič, 17. isto kot 20 vodoravno, 18. isto kot 33 vodoravno, 20. hitro prevozno sredstvo, 21. zimski hrast, 22. domača ptica, 23. isto kot 10 vodoravno, 24. isto kot 27 vodoravno, 25. izraz strahu in bolesi, 26. kar si želijo moški, 28. svetopisemska oseba, 29. moška čebela, 30. izraz za bolečino, 31. lesen žebelj, 33. odmerjen del časa, 34. kratica znane slovenske stranke.

SORODSTVO.

(Ivan Trobej, Pameče.)

Pastirček je pasel ob potu ovce. Mimo prideta moški in ženska. Pastirček ju pozdravi: »Dobro jutro, mož in žena!« Žena stopi k njemu in mu pravi: »Kako bi mogla biti jaz njegova žena, ker je njegovo mater moja mati rodila?« — Kako sta si bila v sorodu?

ZANIMIV RAČUN.

(Mici Pepelnak, Naraple.)

Nekoč je šel mož po cesti in slišal peti trumo ptičev. Pa vzklikne: »O, vi sto — ptiči, kako lepo prepevate!« Ptički so mu odgovorili: da bi nas bilo sto, bi nas moralo biti še enkrat toliko in še pol toliko in še ti zraven.« Koliko ptičev je bilo?

Rešitve pošljite do 10. maja. Izmed tistih, ki bodo vse uganke prav rešili, bosta dobila tista dva vsak dve knjigi, ki sta naročnino za vse leto plačala in ju bo žreb izbral.

IZ DEVETE DEŽELE . . .

Daleč, zelo daleč je deveta dežela. Mnogo skritega, neznanega je v njej. Vse to hočem spraviti na dan. Če se mi posreči? — Najprej pa zakličem: Fantje, dekleta! Vem, da vas je mnogo brihtnih; lotite se ugank, rešujte in sestavljajte ter pošljite! Nikar pa ne obupajte, če ni prvič uspeha. Čim več nas bo, tem bolj bo pisano in zanimivo naše polje.

Ugankarske skrivnosti hočem razkrivati. No, pa kar začnimo! — Kakor imamo ključ za odpiranje vrat, tako imajo uganke svoj ključ in ta nam jih odpre. Najbolj viden je ključ pri številnicah. Poglej današnjo številnico! Najprej imaš dolgo vrsto samih števil. Vidiš, iz teh števil moraš najti besede. Kako pa? Za vsako številko eno črko, potem boš dobil besede: za prvih pet števil (do tiste črte) eno besedo, za druge štiri številke drugo besedo itd. Vse besede skupaj pa bodo dale lep pomen. Da, to zdaj že veš! Toda katere črke boš postavil mesto števil? Pomni, da za isto številko vedno isto črko! Se vedno ti je težko, kajne? Zato poglej pod številnico, tam imaš »ključ«: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 = nedelaven dan. Sedem števil imaš, mesto vsake številke postavi eno črko tako, da boš dobil besedo, ki pomeni »nedelaven dan«. (Danes za prvokrat Ti bom pomagal: nedelaven dan = *praznik*. Vidiš, sedem črk ima. Zdaj že veš, da pomeni številka 1 — p. 2 — r, 3 — a, 4 — z, 5 — n, 6 — i, 7 — k.) Ko boš ves ključ rešil, boš za vsako številko vedel pravo črko; potem pa zgoraj tudi zamenjaj vse številke s črkami, pa boš dobil lep rek, ki si ga že bral v »Našem domu«. — Druga nova uganke je *posetnica*. Če bi Ti napisal: *Meti Kac* in te vprašal: Kaj je ta žena? — potem bi moral črke njenega imena tako premetati, da bi dobil iz njih drugo besedo. Kako? Od »Kac« bi odvzel »K« in ga pridejal k »Meti« in bi dobil: *Kmeti*. Pri »Kac« pa mi je ostalo še »ac«, to bi obrnil in dobil: »ca«; pa bi pridejal h »Kmeti« in dobil — *kmetica*. — Slično napravi pri današnji posetnici!

»V trudu in znoju«: R. Legvart. Nekaj bom popravil in uporabil. Poglej pa današnje uganke in videl boš, kako se sestavljajo uganke. Pošlji še! — *Pustišek Mihael*. Mogoče dobim še kaj boljšega? — *Franc Jug*. Bom uporabil! Le ne letaj previsoko. Pozdravljen! — *Jožef Petrovič*. Pošlji še takih! — *Adam Perše*. Ne spuščaj se v pretežke. Pri sestavi rabi najnavadnejše besede in malo bolj pazi! — *France, Središče*. Pošlji še kaj! — *Mici Pepelnak*. Čudno! Zelo se zanimaš za naš list, pa si ga niti ne naročiš. Glej, da to takoj storiš! Zglasi se zopet in poročaj! — *Jožef Novak, Banovci*: Jako dobra. Pride prihodnjic. Pošljite še!

Če hoče imeti kdo pismen odgovor, naj priloži znamko.

REŠITVE UGANK.

1. Bile so le tri osebe: oče, sin in vnuk.

2. Pravilno ni nobeno, ker dvakrat tri je šest.

3. Narobe vedno pišemo besedo »narobe«.

4. Franc je bil mlajši od Jožefa, Ivan je mlajši od Petra, in Jože je starejši od Franca.

K r i ž a n k a. a) od leve na desno: 1. moka, 5. svak, 8. vir, 9. lopata, 11. psalme, 13. leto, 15. most, 16. osa, 18. april, 19. ara, 21. zob, 23. okras, 25. bas, 26. rosa, 27. repa, 30. mazolj, 32. solata, 33. ena, 34. hlad, 35. sapa; — b) od zgoraj na vzdol: 1. mula, 2. kapela, 3. Eva, 4. srp, 6. valuta, 7. kres, 10. teta, 12. stol, 14. opeka, 15. mizar, 17. sto, 20. rja, 22. brazda, 23. osel, 24. selo, 25. baraka, 28. smeh, 29. kapa, 31. jež, 32. sad,

Uganjarji ste dobili posebnega urednika: č. g. Franceta Modrinjaka, bogoslovca. Bog ga živi in mu daj dovolj potrpežljivosti!

Kako so naši ugankarji reševali? (Ležee tiskani so rešili vse pravilno, ostali le nekaj.) *Anica Tomažič*, Sv. Benedikt v Slov. gor. («Sem packa», pravi Anica, a jaz sem takih »pack« vesel. Le tako naprej!); *Cilka Marovt*, Topovlje; *Cilka Koka*, dij., Šmartno v R. d.; *Lizika Gajšek*, Sv. Lovrenc; *Miha Kac*, Dobrovoče—Hoče; *Tončka Tratnik*, Rožički vrh; č. g. *Fr. Schreiner*, Št. Ilj pri Velenju; *Martin Čašš*, Sladka gora; *Marija Jaušovec*, Sv. Jurij ob Ščavnici; *Anton Plohl*, Nova vas — Rogoznica pri Ptuj; *Micika Fistrovič*, Plešivica — Ivanjkovci pri Ormožu. (Take »grde pisave« človek rad bere. Zdi se mi pa, da so roke ravno tako vajene peresa kot motike.); *Janez Kos*, Ljubnica — Vitanje; *Rudolf Legvart*, Zavrh — Dobrna; *Pavla Kovač*, Paka — Velenje; *Adam Perše*, Činžat — Fala; *Nežika Sajko*, Imeno — Podčetrtek; *Neža Horvat*, Zagorci — Juršinci; *Valentin Kavčič*, Smolinci; *Doroteja Pepelnak*, Dol pri Hrastniku; *Micika Mogel*, Podgorje pri Braslovčah; *Karl Frece*, Brezje — Dobje (Cilki pa se lepo zahvali za pomoč in se ji znova priporoči.); *Franc Uršej*, Slovenj Gradec; *Jožef Novak*, Banovci — Križevci pri Ljutomeru; *Anton Založnik*, Gradiše — Slovenj Gradec; *Jožef Petrovič*, Pohorje — Sv. Barbara v Haložah; *Kat. bralno društvo*, Sv. Primož — Muta; *Ignacij Pisk*, Pečine — Slap ob Idriji; *Bariča Moravec*, Velika Nedelja; *Cecilija Mikič*, Hajdina (Kaj bi naj oprostil? Take pošte sem vedno vesel.); *Franc Tajnšek*, Št. Andraž pri Velenju; *Urška Mandelc*, Rečica — Šmartno ob Paki; *Kristina Mačkošek*, Brezno — Sv. Jedert nad Laškim (Pa ni šlo v koš, ker za take nima urednik koša.); *Anica Kobale*, Ljubljana (Poglejte jo! Tri večere se je revica mučila z ugankami, spanec jo je že nadlegoval, a vztrajala je in vse rešila.); *Kat. izobr. društvo*, Križe pri Trzinu; *Franc Jug*, Kladije; *Anton Švikart*, Mežica pri Prevaljah; *Mirko Namestnik*, Ruše; *Miha Sivec*, Črešnjevce — Selnica; č. g. *J. Kožošinek*, Sv. Marjeta pri Moškanjih; *Tončka iz Poljčan* (Tončka Cokl); *Tončka Motoh*, Podčetrtek; *Marija Močilnik*, Prevalje; *Kat. prosvetno društvo*, Prevalje; *Julka Bračič*, Poljčane; *Marija Engelsberger*, Krško; *Peter Imperl*, Šmarje — Sevnica; *Katarina Čeh*, Krčevina pri Mariboru; *Miha Kamplet*, Sladka gora; *Jožef Koren*, Morje pri Framu; *Mihael Pustišek*, Kozje (Micika pa naj le pomaga reševati in pridna naj bo ter se naj le zanima za »Naš dom«!); *Marijan Vesenjak*, Maribor; *Ivan Trobej*, Pameče; *Joško iz Banata*; *Marija Golčnik*, Sv. Marjeta pri Moškanjih (Po mojem mnenju bi se oni, ki bi dobil prazen liter, kisló držal.); *Trezica Škerget*, Sp. Krapje — Ljutomer (Res je le nekaj pravilno rešenih, a to te naj ne moti, da bi za drugič vrgla puško v koruzo.); *Franc Ogrinc*, Kostrivnica — Podplat; *Jožef Rotovnik*, Legen pri Slovenjem Gradcu; *Konrad Javernik*, Sp. Nova vas; *L. K.*, Dobrije — Guštanj (Čudno, da želiš ostati skrit!); *Janez Potrč*, Štuki — Ptuj; *Jakob Kramberger*, Središče ob Dravi; *Martin*, *Jožefa*, *Vincenc*, *Tončka Kocjan*, Loka pri Zidanem mostu; *Mici Pepelnak*, Naraple — Ptujška gora; *Neznanec*(ka?), *Ponikva*; *Valentin Štuhec*, Bolehnečici — Sv. Jurij ob Ščavnici. — *Nagrada* sta zadela *Marijan Vesenjak*, Maribor, *Tomšičev drevored št. 114a*, in *Tončka Tratnik*, Rožički vrh — Sv. Jurij ob Ščavnici (Pa si se bala, da nisi vse prav rešila!)

Urednikova pošta. — Vlč. g. *Franjo Neubauer*, Veliki Gaber, p. Št. Vid pri Stični: Prelepa Vam hvala! Saj si pesnikov še prositi ne upamo, ker radi prezirajo preprost ljudski list. Tem bolj smo veseli, če boste hoteli sodelovati. Pristrčno prosimo. — *Ciril Miklavc*, Ribnica na Pohorju: Dopisnico sem dobil, ko so Vas že za »Planinca« natisnili. Brez Vašega dovoljenja si nisem upal spremeniti. — Pesmi bom o prilikah uporabljal. Srčna hvala! Pa še kaj pohorskega! — *Tončka iz Poljčan*: O polnoči ste še pisali? Joj, kako se mi smilite! Koša še nič nimam, škarje pa sem si že moral kupiti. »Anica« bo še prišla. — *J. Šuligoj*: V izvlečkih bom priobčil. Pa še kaj! Pristrčno pozdravljeni! — *Horvat Neža* — Zagorci, p. Juršinci: G. dr. Vebletu sem Vaše pismo pokazal in je bil srčno vesel. Bog Vas živi in nam daj mnogo takih žen! — *Savinka*, *Višavska*, *Fr. Jug*, *Fr. Vrabič*: Počasi pride vse. Daj Bog, da bi list kmalu lahko povečali! Zaenkrat: Bog plačaj! — *Dekle Slov. goric*: O, na mojo vpljudnost trkate! Če pa ste sami malo nevljudni, ker mi imena ne poveste. Pošljite še kaj in tudi ime! Saj sem tiho ko miš. — *Rajhenburg* — Čl. društva: Oprostite, krajšal sem. Mislim: bolje v tej številki toliko, kakor v majski vse. Prihodnjič prosim do 1!

Listnica uprave: R. Legvart, Dobrna: Tudi »Prosvetne zveze« položnice veljajo, če je le na sredi zgoraj označka »N. d.«. — Pohvale in posneme je vreden č. g. *Zafošnik*, kaplan v Rušah, ki nam je iz svojega vnaprej plačal 16 izvodov. N. d., da ga polagoma razpečava v tem industrijskem kraju med mladino, ki je v nevarnosti socialističnega hudournikā. — Ker je številó naročnikov nepričakovano naglo naraslo, so nam prve številke pošle in jih mnogim naročnikom ne moremo več poslati. Kdor ga hoče od te številke naprej naročiti, plača, če je naročnik »Slov. Gospodarja« — le 12 Din do konca leta, drugi pa 16 Din. Upamo, da nam novi naročniki tega ne bodo zamerili, ker pač nismo vedeli v začetku leta, da se jih bo toliko novih priglasilo. — Naročnine niso še čisto vsi plačali. Nekaterim smo list že ustavili; drugim zaupamo, da nam bodo ta mesec gotovo vsaj polovico plačali. Pišite po položnico! — V majniški številki bomo objavili imena tistih dolžnikov, ki se niti opravičili niso.

MLADA PISMA.

Tonček Bohanec od *Male Nedelje*, sedaj v *Štipu* v *Macedoniji* piše zanimivo in potučno pismo iz svojega življenja. Kadar bomo mogli, ga bomo objavili. Prijatelja Bohanca pa lepo pozdravljamo in mu naročamo pozdrave tudi za vrlega g. profesorja Fr. Grafenauerja, ki je na štipski gimnaziji.

Rajhenburg, 6. marca je bila pri nas nedelja občnih zborov. Kar tri je naznanila oglasna deska z ogromnimi podpisi: t. č. predsedniki in tajniki. Takoj po ranem opravilu se je vršil ustanovni občni zbor Mladeniške zveze. Vstopilo je še isti dan 45 mladeničev. Seveda smo na tem občnem zboru bili prav prebrisani, o vseh mogočih rečeh smo se poskušali — kajti iskali smo predmet, ki bo naše sestanke oživljal. Mili glas svete vojske je zborovalce ganil do sklepa: začnimo premišljati glede vzorne sadjereje, da bo tako jabolka in hruška nadomestila tisti nevarni sok vinske trte. Sestavil se je tudi odbor iz petero odbornikov. Po poznem opravilu se je vršil izredni občni zbor orlovskega odseka. Tu se je mnogo hvalilo, mnogo grajalo, največ pa razmišljalo o bodočem delovanju. Po večernici pa se je vršil redni občni zbor Dekliške zveze. Slišali smo prav častna poročila. Pomislite, koliko je priredila: 12 rednih sestankov, pa še izrednih, kakor misijonske itd. Koliko pa so dekleta pripomogle prosvetnemu društvu! Kako izvrstno so nastopale na odru ob raznih prilikah, kakor »Roka božja«, »Klic božji«, »Stari in mladi«, »Vedeževalka«, »Izgubljen raj«, »Gospa Kordula« ter na drugih prireditvah. Koliko je imela sestra tajnica posla, da je vse to živahno gibanje spravila na potrpežljivi papir! Pa si ne morete misliti, kaj se bo pri nas vse v mesecu majniku godilo. To še bo govorenja, deklamacij, petja, dramatike! Dekleta, le vztrajajmo! Vsi trije občni zbori so se vršili zaporedoma v isti dvorani od 8. ure zjutraj pa do 4. ure popoldne. Slučajno sem imel opravka pri vseh treh in veste, kaj se mi je zgodilo? Še le zvečer sem zajutrkoval. — Član društva.

Sv. Benedikt — Slov. gor.: Anica Tomažič: Božjega blagoslova in košarico polno pirhov in še pozdrave vseh Benedičanov, ki jih razvedruje N. d., nam želi Anica. Bog ji povni! »Kako bomo v naši benediški »grabi« kaj pridni in še kaj, to bodo že č. g. župnik poročali. (Za to štev. so že; lepo jih prosimo, da bi za vsako!) Iz urednikove pošte vidim, da sotrudnikov ne manjka. Če nas pride še več, boste morali svačkati N. d. — še bolj pa koš, posebno za take, ki imajo kakor jaz le ljudsko šolo za seboj. . . »No, no! Saj vidite, v kaki časti so vsa dobra dekleta pri Našem domu in Anica je med prvimi; mar ne?

Sladka gora — Martin Čakš: List berem z velikim zanimanjem, veselim in marljivostjo.

Sp. Krapje — *Ljutomer* — *Trezika Skerget*: Tu pri nas ima šele par deklet naročenih N. d., pa ne bomo prej mirovale, dokler ne bomo nagovorile vseh, da naroče ta list, ki ga tudi naši fantje in starši radi berejo. Me dekleta z Murskega polja hočemo biti prva, v vsako hišo mora »Naš dom«. (Zdi se mi, da je prišel letos »Naš dom« kakor ženin, snubit štajerska dekleta. Naša Trezika nam je prelepo povedala, da ga z veselim sprejemajo. Zivela dekleta Murskega polja!)

Rajhenburg — član društva: Na Tiho nedeljo smo imeli živahen dan. Fantje smo imeli skupno sv. obhajilo, nato sestanek Mladeniške zveze z zanimivim predavanjem o sadjereji. Po po ni maši se je pripravljaval naraščaj za »Kraljično z mrtvim srcem«. Kar mrgolijo ti malčki od veselja po odru. Orli pa so pod milim nebom skakali, da se je neki šaljivec ustrašil, da kar v zrak ne sfrčijo. Po večernici se je zbral cvet naših deklet. Ta Rezika iz Pišec nas je dobro dregnila! Sestanek je vodila predsednica Rezika Vodopivčeva, ki je pri mnogih prireditvah že pokazala svojo zmožnost in požrtvovalnost, tako da smo srečni, da je sprejela to mesto. Sestra tajnica, ki ji je N. d. že pel žalostinke, je iskreno pozdravljala dekleta. Hriberškova je v lepih besedah slikala križ na Kalvariji; ppreds. M. Stritarjeva je naravnost nedosegljivo deklamirala »Jeftejevo prisego«. Luštkana U. Romih pa nas je prelepo učila premišljevat Kristusovo trpljenje; Župečeva pa je deklamirala »Mutca osojskega«. Potem pa je bila beseda še o bodočem delu. To pa prihodnjici. Pozdrav Reziki iz Pišec — dobila boš dolg odgovor.

Dekle s Sladke gore. G. urednik, škoda da Vas ni bilo na materinski dan! Skupno sv. obhajilo smo imele, popoldne lepo proslavo: govorili so g. J. Kolarič, W. Zofija, deklamirali Drogenik Angela in Vikica Cinglak. Povrh se je glasilo ubrano petje.

Dekliška zveza Sv. Marjeta nize Ptuja. — Čeravno že dolgo ni bilo poročila o naši zvezi, se vendar prav živahno giblje. Lansko leto smo si po velikih naporih dogradili »Slomškov dom«, ki je sedaj zavetišče vseh naših organizacij. Tako imamo lahko redno mesečne sestanke, za katere skrbimo, da so prav zanimivi. Nastopajo govornice z različnimi predavanji, o izobrazbi, o srčni omiki, kako se obdeluje domači vrt, gojijo cvetice in vodi gospodinjstvo. Deklamiramo pesmice in dodamo kakšno kratko igrice. V večje razvedrilo pa nam zajoje pevski zbor par pesmic. Pri sestankih sodeluje tudi naš naraščaj. K temu še prirejamo igre, čisti dobiček vporabimo v dobre namene. Vsako leto praznujemo materin dan. Tako smo tudi letos, 25. marca ga prav slovesno proslavile s slavnostnim govorom našega preč. g. voditelja. Udeležba je bila sijajna! Veliko čitamo: Naš dom, Vigned, Mladiko, Bogoljuba, Zamorčka, Slovenca, Slov. Gospodarja, Domoljuba in še druge. Če nam je to premalo, pa si še kaj sposodimo iz naše knjižnice, ki ima več lepih knjig. Tako skrbimo

v vednem delu za napredek dekliške zveze. Sestre! Vkljub naši mladi, poskočni, nemirni krvi, nam naj bo le dekliška zveza zbirališče. Kako srečne bomo ob zatonu našega življenja, če smo v mladostni dobi hodile po vzornih potih čednega življenja. Bog živi! — Tajnica.

Katoliško prosvetno društvo v Gornji Radgoni je imelo svoj občni zbor v nedeljo, 27. februarja 1927. Društvo je v preteklem poslovnem letu uprizorilo z izbornim uspehom: »Črnošola«, »Desetega brata«, »Številke gospe Rožmarinke« in »Scapinove zvijače«, vse pod režijo g. predsednika Sajovica, ki mu je društvo dolžno posebno hvaležnost. Na občnem zboru je bil izvoljen stari odbor. Ob tej priliki se je tudi sklenilo, da se bodo vršila predavanja Prosvetnega društva vsak mesec v nedeljo predpoldne, ker je taka predavanja Prosvetna zveza na letošnjem občnem zboru tako priporočala. Pevski odsek se je zelo poživil; v novembru je priredil koncert s tridesetimi točkami. Ali je to šala? Seveda je bilo med temi pol godbenih točk godbenega društva »Mure«. Petje in godbo je vodil naš priljubljeni družabnik g. Janko Čirič, ki je dobil ob priliki tega koncerta od male Silvice, štiriletne pevke, krasen šopek. Letos bomo še tudi peli in igrali, da se bodo naši ljudje še in še jokali in smejala! Kako pa kaj vi drugi po drugod? Oglasite se v »Našem domu«.

Sv. Loyrenc v Slov. goricah. Redko se oglasi naša Dekliška zveza v »Našem domu«. Da se res gibljemo in delamo, kaže to kratko poročilo. Občni zbor za l. 1926 smo imele 18. aprila 1926. Dne 11. maja nas je posetil pevski odsek izobraževalnega društva iz Zg. Polskave, ki je nastopil z zanimivimi pevskimi točkami. Nato so naša dekleta predstavljale »Dve teti« in skupno z Orli »Dobro došli, kdaj pojedete domov?« Dne 16. maja smo obhajale 25 letnico Marijine družbe, nakar se je blagoslovila lepa nova Marijina zastava. Popoldan je bil slavnosten sestanek z govori in deklamacijami. Odborovne seje smo imele štiri, sestanke tudi štiri, 21. novembra smo predstavljale »Izgubljeni raj« in »Brez zajutrka«, ki sta nudili obilo smeha. 16. januarja 1927 je priredilo tukajšnje prosvetno društvo Ciril-Methodovo slavnost. Dekliška zveza je nastopila z igro »Domov«. Več članic se je udeležilo organizatorničnega tečaja v Ptuj. Tam so slišale mnogo, kar bi si bilo treba zapomniti in se po tem ravnati, 6. marca 1927 smo imele občni zbor ter volitev odbora. 13. marca pa odborovno sejo, pri kateri smo sklenile, kako se bodo pripravljale za sprejem prevzvišenega nadpastirja. Obenem smo se odločile, kako bomo proslavile materinski dan. Bog živi! — Tajnica. (Dva dinarja kazni smo pa morali pošti plačati, ker ni bilo znamke.)

Fant iz Banata. Tudi k nam priroma v daljni kraj »Naš dom«, ki mi zelo ugaja, posebno ima mnogo zanimivega o napredku naših društev. Tudi pri nas ne spimo, trudimo se za bodoče življenje, samo škoda, da nas je malo slovenskih fantov skupaj, da bi tudi mi napravili fantovsko zvezo; toda če ne moremo priti do tega, pa čutimo v srcu to, kar delate pri Vas. Le škoda, da smo tako raztreseni po okolici, da bi mogli tudi mi uživati veselje z Vami. Sedaj se še ni dosti vtihotapil »Naš dom« med fante, pač pa s trudom si hočemo pridobiti novih naročnikov kolikor bo mogoče. Poznal bi jih pa rad tista dekleta, ki tako lepo znajo pisati, posebno Tončko iz Poljčan in Reziko iz Pišec; pa brez zamere. Povest o gospodu župniku je jako lepa in zanimiva, le škoda, da prihaja komaj vsak mesec, ker bi jo čital vsak dan, komaj že pričakujem prihodnje številke. Dekleta so pridna doma, pišejo v »Naš dom«, ali fantje so pa bolj tihi; ali nimate nič korajže? Malo se potrudite in pišite nam, kaj delate doma v zeleni Štajerski! Bodite, pozdravljeni, ter vesele velikonočne praznike vsem čitateljem. — Joško iz Banata. (Fantje, pogledajte Joška iz daljnega Banata! Tudi več novih naročnikov je poslal!)

Sladka gora pri Smarju. Naša sestra Zofija piše dvoje pismen za dekleta. V enem priporoča, naj govornice ne iščejo hvale, temveč naj skrbijo, da zares kaj poučnega in pametnega povejo. Članice Dekliške zveze pa naj vestno prečitajo ves »Naš dom«, da bodo imele res kaj koristi. — V drugem pismu pa kliče na veselo dekliško pomlad; moč teme beži pred zarjo — tako naj dekleta beže od teme in od strasti, da bo naš novi dekliški rod zopet čist in zvest in navdušen!

Kozje. Bodi pozdravljen, ljubi »Naš dom«; to je pozdrav, ki ga pošilja od zibelke mu stari prijatelj in naročnik. Pa tudi drugim se je tako silno prikupil v sedanji obleki, da ga vedno s srčno željo pričakujejo. To je pač dobro znamenje, da je list ubral pravo mladeniško-dekliško struno. Samo iskrena želja je, da bi se oglasil kateri fant Sentvidčan, Sentpeterčan, Pilštančan in Kozjan ter povedal svoje. Prejmite vsi zvesti naročniki in bralci staro-mladeniški pozdrav. Tebi pa, ljubi »Naš dom«, želimo lepo rdečih prihov in mnogo novih naročnikov. — Zvesti stari fant-Kozjan. (Bog ga živi!)

Pameče — Anton Založnik: Tudi v naše hribe je dospel ta priljubljeni »Naš dom«, čeravno so visoki in bolj hladni. Jako mi ugaja, najbolj povest. Zatorej mi pošljite tri izvode. Ze komaj čakam 15. aprila, da spet izide ta neprecenljivi list. Upam in me veseli, ako Vam bom mogel ustreči z novimi naročniki.

Mlada pisma oznanjajo toliko novega življenja med našimi dekleti, da nič drugega ni treba, kakor da se vzdamo še v Mariboru in uredijo osrednje vodstvo dekliških in mladeniških zvez. Fantje in dekleta! Vzбудite Maribor!

Romanje na Trsat. Letos bo skupno romanje na Trsat dne 23. julija. Vozil bo posebni vlak iz Maribora in Ljubljane ter bodo romarji lahko vstopali na vseh postajah. Vožnja bo polovična. Vsi bodo lahko napravili ob tej priliki brezplačen zlet po morju tako, da se bodo duševno in telesno prenovljeni vrnili na svoje domove. Podrobnosti bomo še objavili. Priglasje sprejema »Sveta vojska« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Kraljestvo božje, glasilo apostolstva in bratovščine sv. Cirila in Metoda, izhaja 6 krat na leto, naročnina 10 Din; uprava je v Mariboru, Koroščeva ulica 12. Naročajte!

Dr. Fr. Grivec: Slovanska apostola sv. Ciril in Metod, str. 180, 42 slik, Ljubljana 1927. Cena v knjigarnah 20 Din, vez. 32 Din, za ude bratovščine in apostolstva sv. Cirila in Metoda 15 Din, vez. 28 Din s poštnino. Naroča se pri tajništvu bratovščine sv. Cirila in Metoda v Mariboru, Koroščeva ulica 12 ali pri Apostolstvu sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Rožna ulica 11. Ta knjiga je izšla za 1100 letnico rojstva sv. Cirila; spisal jo je večak v vzhodnem vprašanju, prelat dr. Fr. Grivec. Take knjige Slovenci do zdaj še nismo imeli, pa tudi drugi narodi ne. Knjiga riše razvoj bogoljubnega in svetniškega življenja slovenskih apostolov in je tako sestavljena, da raste zanimanje od poglavja do poglavja. Glavni odstavki so: življenjepis sv. Cirila in Metoda, češčenje sv. CM, slovanska apostola in Marija, apostola Slovencev, apostola verske obnove itd. Slog je poljudno-znanstven, tako da knjigo vsak razume. Prevaja se že na več tujih jezikov. Knjiga spada v vsako hišo, v vsako knjižnico, v vsako društvo.

NAROČNIKI V ITALIJI: Pošljite po 16 lir na naslov: *Živnostenska banka, Trieste* — in pripišite: na račun *Zadružne Gospodarske banke v Mariboru* («*Nasdom*»).

»*Tatje.*« Lanski naročniki veste, kaj je z njimi. Orožniki jih lovijo, pa jih ne morejo uloviti. Če hočete, da jih ulovijo, hitreje pošiljajte tista 2 Din. Dozdaj jih je naročilo konec lanske povesti šele 61 naročnikov. Če ne bo šlo bolj hitro, jih do božiča ne boste imeli zaprtih.

FRANC STRUPI V CELJU

Vam priporoča svojo

zelo bogato zalogo steklene ter porcelanaste posode, svetiljk, lepih okvirov, ogledal, raznovrstnih šip itd.

Prevzema vsakršna steklarska dela

Najsolidnejše cene in točna postrežba

!! Na drobno !!
!! Na debelo !!